

Avibisan si ri Aposel

Si buk ke kapo ruma na keve mengen kapo ago nei Roron i Akus Lukas kata salik ia. Nei buk ke tarapo sabonai ta Malanganto Gogoai kata atulisai ani selen na ri aposel kita using ia, si akus ta Akus Ro i Iesu ane Ierusalem, na Iudaia na ane Samareia na taun a pulis i mang keve rina si kuli rina aongos ke (1:8). Buk ke kapo akusku ta kuvkuvulan si Iesu, ani kata tadut nei liuan i ri Iudaia akorong, na taun kala polok alava, kala sakam a mang matan rina pulakai si kuli rina. Lukas kata akusku aro luai ta to ang si Karisto na vap ang kipo using ia ta, katala atapunuk aro ani keve mengen i palapatung, voiang a God kata posong aino ia ani ri Israel. Buk ke kapo mengen ta mang sikei a bil lava, nang a avibisan i Malanganto Gogoai ta, kata pasiang taun kana keve aposel, na kata ausingai na ka arudualan iria. Si lau ang a taralapo arai ta petau duk kita lapo usiusing aro na Akus Ro, na kuvkuvulan ke kala polok amadot. Buk ke kapo atogon akusku i mang keve aposel miang. Au na e ke, kapo atogon a keve mengen miang i sa keve bil an Petero ve Paulo kilongta abis ia. Petero kapo sikei iria keve aposel, na kata auai aro pulakai ve Iesu. Sikei Paulo vang parik. Aino, Paulo kata atokngai adual ani ka goeng kana kuvkuvulan a Iesu. Sikei, taun a Iesu kala songo ia, kala pokai ania, ani ka serei igenen ro asi telan ta kana abis.

Palapalatung ani Malanganto Gogoai si kana serei

¹ Io kala ro Teopilo, si kag ainoai i salsalik natala mengen amalangas ta keve abis na akalkalit aongos ang si Iesu, le si tutapongai ² tung si taun kala palak ane pangkul. Au, aino le ani kana palak, katala pinipini si kitmat i Malanganto Gogoai ani keve aposel i kana songo. ³ E mung i kana matmat, kata tutu aserei singiria si keve taun miang si 40 na taun aongos ang katapo ago. Na asukang kata akalit amalangas luai singiria ta kalapo to pok. Si pangau ang katapo mengen iria ta vainagoan si God. ⁴ Na si kari mang matan angan kuvul kala mengen akit iria ta ki ago akit e Ierusalem, kokoai ani alilis ang a tamana katala palapalatung tatana, “na nau natala kun mengen animi tatana. ⁵ Using Ioanes katapo asing atautauia ri vap ta laman, sikei rukun taun lik palau, God ka asing tauia imi ta Malanganto Gogoai.”

Iesu kata palak ane metekuku

⁶ Au, na asukang si mang sikei a taun kime lapo ago kuvul, na kila sui ia ta, “Volava, sa kana si taun ke? Kula atung kuvul pok kana ira ri Israel ani tara sikei palau val anangan asi kara vis suai ani kara keve petau?” ⁷ Na kala antok iria, “Parik ta kakami ta bil asi nas ani taun ina. Mamai ninia papalik kapo nas using ninia kata atung ia si kana ta saupai akorong. ⁸ Sikei, nami mi luk lak a kitmat man a Malanganto Gogoai kamela aol imi. Na mi akus atutuman tatag, e ke e Ierusalem, na ane palpal Iudaia na Samareia, na ane si keve

akamusai i roe i kuli rina.” ⁹ Au, kalapo kamus kana mengen na kipo tere tatana, kala palak alak ane pangkul, na mangsikei a kuku kala karaunai ania na kila ba ania. ¹⁰ Vuk taun kipo tarak using ia si ring ang kata kovek singina, kila tapping si arai ani mang pongua na igenen kilonglapo tung asung iria, kilong tapo alak maus posok. ¹¹ Au kilongla mengen iria, “Keve nat i Galilaia, marai sa mipo tarak ane metekuku? Nang a Iesu ang katala palak, nang ninia ka papok asukang val mita arai ania i kana palak ang.”

Igenen asi sakol ani Iudas

¹² Na e mung ina kila tung asiang pok ane Ierusalem pelek a mulang ang kipo kin ia ta Elaio, na kapo angasungai palau i Ierusalem, val kinkintong i paspasal si taun i atailai. ¹³ Au, kila serei nei rina na kila palak nei kari lu i po ago kuvul. Petero, Ioanes, Iakovo, Andreas, Pilipo, Tomas, Bartolomaio, Mataio, Iakovo si Alpaio, Simon igenen ta Selote, na Iudas si Iakovo. ¹⁴ Riria aongos a petau ang kitapo sikei palau si vingaria na kitapo ago kuvul na kitapo uli telan amadot si sokotuk, kuvul ve ri aina kapa na rinana i Iesu ta Maria, na keve tasina kapa. ¹⁵ Au, si pangau i taun ang, Petero kala tapasuk asi kana mengen mete keve vap lomlomon aongos ang. Tataot aongos iria kata lapo asukang ta 120. Na kala mengen iria asukang ke, ¹⁶ “Keve tungag, kana kala serei atutuman a mengen ang a Malanganto Gogoi kata posong aino ia si nguruna i David, ta Iudas nang kata ausingai ani vap ang asi kari teng akit ani Iesu. ¹⁷ Using katapo mangsikei ira

si kuvkuvulan ke, na katapo siang nei avibisan ke tarapo abis ia.”¹⁸ Igenen ke kata samui kana vuk roe ta kapkap i luk le si kana lau rikek, na kala uak arikek na vingana kala tadek na nai ina kala uak ane komo.¹⁹ Ri vap aongos i Ierusalem kitala longong a bil ke na asukang kila kin a vuk roe ang si kari mengen ta Akeldamak, supsupai ina ta Roe Radangaian.²⁰ “Using kita salik ia nei Buk i Tangam asukang ke, **Kana lu ka tu vauvau. Ka kovek i igenen asi ago neina, na mangsikei ka luk kana pangau i ainoinoai.**”²¹ Asukang a kalapo mamaiten vanang asi kara pilak ani mang igenen asi tung ve tara, ka mangsikei iria kitapo uli auai ve Volava Iesu le si tutupongai tung kana,²² le si taun ang a Ioanes kata tutupong asising ri vap singina tung si taun ang a Iesu kata palak pelek ira singina. Io, igenen ke ka auai ve tara asukang val mangsikei katala kun arai ani Iesu si kana tadut pok.”²³ Au, asukang a kila atung a pongua na asan, Iosep, kipo kin kapa ia ta Barsabas na kana mang asan kapa ta Iusto, au na Matias.²⁴ Na kila sokotuk asukang ke, “Numai, Volava, kupo malangas a vingaria i ri vap aongos. Ku akalit imem kana ta si i ngono igenen ke kutala pilak ia,²⁵ ani ka sakol a kirim ang si Iudas. Igenen ang ka sunguk a mamaiten i abis ke i aposel. Using katala pasal pelek a kirim ang ane si kana ta kun ring akorong.”²⁶ Au kila teng kari abis i gusgus na kila sabonai ani Matias. Na ninia vanang kala palak na kila tataot kuvul ia ve mang 11 a aposel ang.

2

Malanganto Gogoai kata pasiang

¹ Na taun i Pentekoste kala serei na kitapo ago kuvul aongos nei mangsikei a vuk oring. ² Na akorong palau mangsikei a gulugulung kala serei le metekuku. Na tangis ina katapo asukang val musliu lava kamela but a nei lu ang kitapo sinong kuvul singina. ³ Na kila arai ani mangsikei a bil val mantingup i kut kapo pasal angpotok aliu na kala sinong kuluria siksikei. ⁴ Na riria aongos kila duk ta Malanganto Gogoai, na kila tutupong mengen ta mang keve mengen angpetpetekai voiang a Malanganto kapo asereiai ania si ngururia.

⁵ Si taun ang katapo atogon a ri Iudaia duk kitapo ago e Ierusalem na kitapo vap mamaila ani God. Kita pasal le si keve palpal aongos i kuli rina na kime lapo ago. ⁶ Au, vuk taun ang a gulugulung ang kapo serei, ka togon a petau tavirimok kimela serei akuvul si oring ang. Na kila sugul si longong aniria sipo mengen si kari keve mengen siksikei. ⁷ Kila taping alava luai ani bil asukang, na kilapo susui angpokpokai aniria asukang ke, “Sa nang kapo asukang? Vap ke kana le Galilaia ⁸ sikei kana tarapo longong korong iria si keve mengen i kara keve rina siksikei, ⁹ le Parto na Media na Elam na Mesopotamia na Iudaia na Kapadokia na Pontiko na Asia ¹⁰ na Purugia na Pampulia na Aigipto na le si keve palpal i Libue angasungai i Kurene, le Rome kapa, keve Iudaia ve ria kita palak si laulauan i Iudaia, ¹¹ le Kerete na Arabia, tarapo longong iria si akuskus ta kana keve abis kitmat a God si kara keve mengen siksikei.” ¹² Na

ria aongos kilapo taping velai ani pisu na kila sui ta, “Nei a supsupai tutuman i bil ke?” ¹³ Sikei mang matan kila kurek iria asukang ke, “Vap ke, kita inum na kilapo nio!”

Kana kalinga na Petero

¹⁴ Sikei Petero kala tapasuk ve 11 a nat ang na kala mengen alava na petau ang asukang ke, “Vap i Iudaia, na nami aongos mipo ago e ke e Ierusalem. Mi longong aro iau na naka mengen amalangas imi ta supsupai i bil ke. ¹⁵ Arai, vap ke kana parik kipa tanio, val mipo mengen. Using kapo tenei vaik palau lak nang. Parik kipa inum. ¹⁶ Sikei kana vang kalapo serei atutuman a mengen ang na katakai i kus amalangas Ioel kata mengen tatana asukang ke, ¹⁷ **God kapo antok. Si akamkamusai i taun naka alis alava na Malanganto ig si mamain ta vap aongos i kuli rina. Kami inatus ki akuskus ta kag mengen. Kami keve nat tanginang ki arai ani keve ararai, na kami keve lapan ki orodung ta mang keve orodung. ¹⁸ Io, si taun ang naka alis alava na Malanganto ig si kag keve asosokai na ri vap ve ri aina ki kus amalangas ta kag mengen. ¹⁹ Naka asereiai kapa ani keve vilvil ataping e pangkul nei pangau, na keve akanangai e kevkev e kuli rina asukang ta rangai, na kut ni, na bung lava. ²⁰ Makarap ka vong na ulen ka ararai val rangai. Keve bil ke ki aino ani maumausan lava i kana taun a Volava. ²¹ Na e iang, man a si ka songo na Volava si pakangai ania, ninia kala sapang.**

²² Ri vap i Israel, mi longong a mengen ke! Iesu le Nasaret, God katale alis kana kitmat singina asi kana abis ani keve abis i vilvil ataping, na keve akanangai voiang kata abis ia e malangas i matami, na nami akorong mipo nas aro ia. ²³ Igenen ke Iesu, God kata lomlomoni aino na katale saupai ania ta ki alis ia e kungami. Na nami mita vil punuk ia, using mita asok a vap rikek asi an atakuk ania kuli ngakputuk. ²⁴ Sikei God katale tak atadut pok ia. Kata akala ia pelek a kitmat i mat, using parik kapa angkoai si teng akit ania. ²⁵ Using David kata kun mengen tatana ta, **Natapo uli arai ani Volava si po ago asung. Kapo ago asung, na parik kapa angkoai ani na pisu.** ²⁶ **Asukang a vingag kapo duk ta uruk na ngurug kapo posong ro. Na nau akorong si pukun ig, naka lomlomon ta bil roron e mung,** ²⁷ **using parik kupa angkoai si atolongon anig asi kag an ago luai si rina ang si ri vap mat. Parik kupa atolongon kam igenen i akanangai asi kana an vok nei mopong.** ²⁸ **Kutala akalit iau ta selen ane si to asikei. Ku alis iau ta uruk lava e matam.**

²⁹ Keve tungag, tara tere le si tivura ta David. Tarapo malangas ta katale mat le kabang na kitale moai ania. Na mopong ina kapo ago lak nei liuan ira si taun ke. ³⁰ Ninia katapo mangsikei a katakai i kus amalangas na katapo nas ta God **katale palapatung akitmat ve nia ta ka atung ta mangsikei i keve tivuna ani ka sinong si kana sinsinong i tulava.** ³¹ Asukang a kala tun ane no na kala mengen ta Karisto ka tadut pok pelek a mat asukang ke ta **parik kapa**

angkoai si lomom suai ania asi kana ago luai si rina ang si ri vap mat, na pukun ina parik kapa angkoai si ka vok nei mopong kapa.

³² Io, igenen ke Iesu, God katale tak atadut ia asi kana to pok, na namem aongos namemtala arai ania. ³³ Na God katale sunguk alak luai ania na kanlapo sinong luai ngerena e pangkul. Na tamana kala alis ia ta Malanganto Gogoai val kana palapatung, ani ka tilingai alava ania. Io, alilis ang, kana vang milapo arai ania na milapo longong ia si bil i taping ke anginang. ³⁴ Arai, David akorong parik katapa palak ane metekuku, sikei ninia akorong kata antok, **Volava kata antok kag Volava ta ku sinong si palso ig** ³⁵ **na naka vil kam petau, ani ku kos kuluria.** ³⁶ Asukang, nami aongos ri Israel, mi nas aro na bil ke. Iesu nang mita nak akit ia kuli ngakputuk, nang ninia palau na igenen voiang God katale akanangai ania na katale asinong ia asi kana Volava.”

³⁷ Au, taun kila longong a mengen ang, kilapo togon a nanasai lava, na kila sui a Petero ve mang keve aposel ang, “Keve tungamem, namem abis vang a sa?” ³⁸ Na Petero kala polpol iria, “Mi lomom pokai, na mi luk a asing tauia si asan i Iesu Karisto, ani God ka lomom suai ani kami keve lau rikek, na mila luk a alilis i Malanganto Gogoai. ³⁹ Using a palapatung kapo mengen animi ve keve matan inatus e mung imi, na aniria kipo akavunga imi, voiang a Volava kara God ka songo iria.” ⁴⁰ Na kala anguan mengen alava aliu aniria, na kala anonok iria velai ani sokotuk asukang ke, “Mi asapang imi pelek a matan vap rikek i

taun ke!” ⁴¹ Asukang a ria kita lomlomon ta kana mengen kila luk a asing tauia. Na riria aongos kitala lomlomon si taun ang, tataot iria katapo asukang ta 3,000. ⁴² Na kilapo uli telan si luk akalkalit si ri aposel na kipo ago kuvul na kipo uli matan angan kuvul na ki sokotuk.

Kari ago ri vap lomlomon

⁴³ Na kilapo atogon a vubuk lava si taun ang. Ri aposel kipo abis a keve nem i vilvil ataping na keve akanangai miang. ⁴⁴ Na vap lomlomon aongos ang kilapo auai kuvul na kilapo anglilisai angpokpokai pok singiria, ⁴⁵ na ki atos ta kari mang keve togtogon na roe asi pakangai ani vap po inongos ang. ⁴⁶ Na si keve taun kipo auai alak kuvul ane nei rina i atailai. Na kipo matan angan kuvul nei kari keve lu. Na kipo uli anglilisai ta kari pok velai ani maramarak na atutuman. ⁴⁷ Kipo alatun a God, na ri vap aongos kipo uruk aniria. Na si keve taun Volava kapo alakai ani mang matan i kana teng ato si kuvkuvulan ang.

3

Igenen soles kata luk kana vilvil ato

¹ Mangsikei a tenei ias ngelik, si taun i sokotuk, ri Petero ve Ioanes kilongta palak ane nei rina i atailai. ² Na mangsikei a igenen kak soles le si kana liklik, kipo sunguk aliu ia. Si keve taun aongos kipo nas ani amatung ania mete takaman i rina i atailai, nang kipo kin ia ta takaman miminaungan, asi kana aikut papakangai si ri vap man kipo palak nei rina i atailai. ³ Na kala arai ani ri Petero ve Ioanes kilonglapo buk palak

nei rina i atailai, na kala aikut irilong asi karilong alis tapai ta kana ring papakangai. ⁴ Na Petero kala tun akit ia, rilong ve Ioanes, na kala antok ta, “Ku tun ane ke!” ⁵ Na kalapo tun irilong using kapo sekpat konang ta kilong alis ia ta men papakangai. ⁶ Au na Petero kala antok ia ta, “Napo kovek i silva vo gol, sikei naka alis vang ua ta bil ang napo atogon ia. Kana vang. Si asan i Iesu Karisto le Nasaret, kana ku pasal korong!” ⁷ Na kala tak atung ia si palso i kungana, na akorong palau na ngono kakina kala togon dual ⁸ na kala laos atung na kalapo pasal korong na kala auai alak ve rilong ane nei rina i atailai na kapo laolaos i alatun ani God. ⁹ Ri vap aongos kila arai ania si lapo pasal korong velai alatun ani God, ¹⁰ na kilapo kinle ia ta ninia palau katapo uli sinong mete takaman miminaungan si aikut papakangai, na kila tapping velai sugul ani bil ang kata serei singina.

Kana kalinga na Petero nei rina i atailai

¹¹ Au, kitolpo palak alak na igenen ang kapo teng akit lak si ri Petero ve Ioanes. Na ri vap aongos kila sang ane si ring ang kipo pasal singina, kipo kin ia ta takpok si Solomon, na kilapo tapping alava. ¹² Au, Petero kala arai ani oring ang na kala antok iria ta, “Ri vap i Israel, mipo tapping marai sa akorong? Marai sa mipo uli tun akit tatamemlong. Vei mivpo sekpat nganing ta le si kamemlong dual na lau korong na igenen ke kala pasal? ¹³ **Ninia palau na God vopo angtogon ang ve Abaram na Isak na Iakov, nang a God i keve tivura** katala amaus aongos

kana asokai Iesu, voiang mitala alis suai ania, na Pilato kala lomlomonai asi akalakala ania sikei mita misag ania. ¹⁴ Mita misag ani igenen daus na korong na milapo buk ani ki akalakala animi ta igenen daung. ¹⁵ Mitala raung suai ani tukul bung i to, sikei God katale tak atadut pok ia pelek a mat. Na namemtala arai ania. ¹⁶ Na si kana asan, le si lomlomon ta asan ina, na igenen ke kana mipo arai ania na mipo nas ia, kalapo pukun dual. Le si lomlomon ta asan ina, vilvil ato roron ke kala serei si igenen ke, e matami aongos. ¹⁷ Au keve tungag, napo malangas ta mitapo vongvong ta sa mita abis ia, val kami keve ainoinoai kapa. ¹⁸ Sikei, kana mengen a God voiang a keve katakai i kus amalangas aongos kita posong ia, nang palau ta igenen i akanangai ka duai a kui, kana vang si kami lau rikek kala serei apunuk. ¹⁹ Asukang, mi lomlon pokai na mi pasal taun a God ani ka lomlon suai ani kami keve lau rikek, na Volava ka atanginang pok imi si taun ke, ²⁰ na ka alis lak a Iesu, nang kana igenen i akanangai, kata atung ia animi. ²¹ Sikei ka ago e metekuku tung si taun ang a God ka atung aroron kuvul pok a keve bil aongos val katale palapatung ia le kabang si ngururia i kana keve katakai i kus amalangas daus. ²² Moses kata antok ta, **Volava kami God ka apolok alak animi le nei liuan imi, ta mangsikei a katakai i kus amalangas val nau. Mi longong ia na mi using akit a keve mengen aongos ang ka mengen imi tatana.** ²³ Na si man a mang sikei parik kapa longong aro na katakai i kus amalangas ang, io God ka pagal suai luai ania

pelek kana matan vap. ²⁴ Na asukang kapa keve katakai i kus amalangas aongos le si Samuel aliu kitala akusku ta keve bil kana kalapo serei aliu. ²⁵ Nami akorong mipo tauk i keve mengen ang ri katakai i kus amalangas kitala mengen tatana, ani mi luk a keve roron ina. Na milapo atogon a bil roron ang a God kata palapatung tatana ve keve tivumi. Kata mengen a Abaram tatana asukang ke, **Le si tivum vanang na keve matan vap aongos i kuli rina ki luk a roron.** ²⁶ Io God katala apolok alak kana asosokai na katala asok ia ane singimi aino, ani mi roron si oring ke ta mi tutaliung kami keve lau rikek.”

4

Petero ve Ioanes e mete saupai

¹ Au, kilongpo mengen aliu asukang lak ani ri vap na ri katakai i sula kimela serei ve ri Sadukaio na vo tu ainoinoai ani petau i ararai bat ani rina i atailai. ² Kitapo marala alava using kilongpo akalit ri vap na kilongpo akusku amalangas iria ta ri vap kapa ki kun tapasuk pok pelek ani mat si kari lomlomon ta Iesu. ³ Au, na kila teng akit irilong na kila alakai anirilong nei lu i akangbat ani tenei vong ang using kata lapo ngelik. ⁴ Sikei vap miang kitala longong a mengen ang na kilapo lomlomon. Tataot iria kalapo serei asukang ta 5,000 aongos. ⁵ Au si tenei vauk using ina kari keve ainoinoai ve ri vap lava na ri vap malangas ani saupai kita mela sinong akuvul e Ierusalem, ⁶ kuvul ve Anas ainoinoai i katakai i sula, na ri Kaiapas ve Ioanes na Aleksandero na

ria aongos a vap ang kipo angtogon ve ainoinoai i katakai i sula. ⁷ Au, kila songo irilong asi karilong me tung e mataria na kila sui, “Au, milongta saka abis an ani bil ke? Kamilong kitmat le voi akorong? Si kata alis imi ta dual i kana asan?” ⁸ Na Malanganto Gogoai kala aol a Petero na kala mengen iria asukang ke, “Keve vap lava na keve ainoinoai si ri vap, ⁹ mipo saupai kana animemlong marai pakangai ani igenen kak soles ke, na mipo buk nas ani saka kitmat an kata vil ato ia. ¹⁰ Au, mi longong aro na mi malangas! Nami ve mamain ta vap aongos i Israel, mi malangas! Igenen kak soles ke katale to ta kitmat i Iesu Karisto le Nasaret, voiang mitala vil punuk ia kuli ngakputuk, na God kala tak atadut pok ia pelek a mat. Si kitmat ina na igenen kak soles ke kalapo to aro e matami. ¹¹ Ninia na **iat voiang a mamain ta katakai i abis lu, kitala misag ania, sikei ninia palau na iat ang kalapo serei a iat talupus i lu.** ¹² Na vilvil ato kapo serei le singina papalik, using kapo kovek i mang asan e kuli rina aongos nei liuan i ri vap, asi vil ato anira.” ¹³ Na taun kila longong a mengen madot ke si ri Petero ve Ioanes na kila taping anirilong, using kipo nas ta kilongpo ngono igenen palau luai, kovek i akalit lava. Na kilapo kinle irilong ta kilongtapo ago si kuvkuvulan si Iesu. ¹⁴ Sikei kilapo kovek i mengen using kipo arai ani igenen ila bil ato ang sime lapo tung ve rilong. ¹⁵ Na kila asok irilong asi soung suai ani nei kivung. Na kilapo angmemengenai asukang ke, ¹⁶ “Au si, tara abis sa kana ani ngono igenen ke? Parik tarapa

angkoai si amunai ani abis lava ke i vilvil ataping, using ri vap aongos i Ierusalem kilapo nas, na parik tarapa angkoai si mengen bat ania. ¹⁷ Sikei tara atakun irilong ta kilong ago luai ta akuskus an ani mang sikei si asan ke, vei bil ke kala pasal alava luai.” ¹⁸ Au na kila songo alak pok irilong na kila atakun amadot irilong ta kilong kamus luai ta mengen vo akalkalit ta asan i Iesu. ¹⁹ Sikei ri Petero ve Ioanes kilongla polpol iria asukang ke, “Sa, kapo korong e matana i God ta namem longong imi, na parik ta God? Mi saupai ani sa kapo lau korong. ²⁰ Using kapo tav angkoai si namem kamus ta akuskus an ta keve bil na keve mengen roron ang namemtalapo nas ia.” ²¹ Au, e iang kila anguan atakun amadot an anirilong na kila lomom suai anirilong, using kapo kovek i bil tutuman asi amiming anirilong singina, using ri vap aongos kilapo kinle na bil ang kata serei na kilapo alatun a God singina, ²² using a igenen la to pok ang si bil i taping ke, kata lapo liu a 40 na matas kana to.

Ri vap lomlomom kipo sokotuk asi kari nasai ani kitmat

²³ Au, kilonglapo kalakala na kilongla pasal pok ane si keve tungarilong na kilonganla antok amalangas iria ta mengen aongos ang na keve ainoinoi i ri katakai i sula na ri vap lava kitala mengen irilong tatana. ²⁴ Taun kila longong a mengen ang kila sokotuk kuvul aongos ane si God asukang ke, “Vo kitmat, numai kuta asinong a kuli rina na nei pangau na nei laman ve keve bil aongos. ²⁵ Na kuta mengen si Malanganto Gogoai si nguruna i tivumem ta David, kam asosokai,

asukang ke ta, **Marai sa na mamain ta matan vap i ngising kipo marala? Marai sa na kipo petpeteai mumun palau?** ²⁶ Ri tulava i kuli rina kipo usausa. **Io, ri ainoinoai kipo kivung asi kari visvis ani Volava ve kana igenen i akanangai.** ²⁷ Na kapo tutuman ta nei rina ke Erodes ve Pontio Pilato kilongta lomlomoni kuvul ve ri vap i ngising na matan vap ke ri Israel ta ki raung suai ani kam asosokai daus ta Iesu, nang kutala akanangai ania. ²⁸ Kita lomlomoni kuvul asi kari abis ani bil ang, numai kutala saupai lenginang ania ta ka serei asukang. ²⁹ Volava, ku lomlomoni ani kari keve mengen rikek animem, na ku pakangai animem val kam keve asosokai asi kamem mengen amadot luai ta akuskus im. ³⁰ Ku vil ato ri vap na ku abis ani mang keve bil i vilvil ataping kapa si kitmat i kam asosokai daus ta Iesu.” ³¹ Au, kala kamus kari sokotuk na lu ang kipo ago singina kala tetek, na Malanganto Gogoai kala aol iria aongos na kilapo tutupongai mengen amadot luai ta mengen i God.

Lau i ang tunganan nei liuan i ri vap lomlomon

³² E iang ri vap lomlomon kita lapo atogon palau a sikei a vinga na sikei a vangang. Asukang a kilapo atogon kuvul aongos na keve bil voiang a siksikei a igenen kapo atogon ia. ³³ Na ri aposel kilapo mengen amadot luai ta kana tadut pok a Volava Iesu. Roron lava le si God katapo ago singiria aongos. ³⁴ Katapo kovek i mangsikei katapo inongos, using man kita atogon roe vo lu, kita atos tatana na samui ina ³⁵ kimela alis ia e kungaria i ri aposel ani ki pagal ia ani vap po

kudik ang, angkokoai val inongos ang si siksikei. ³⁶ Au na Iosep, nang ri aposel kitapo kin ia ta Barnabas, supsupai ina ta katakai i akikit, na katapo igenen i patvap si Levi, na kita ingus ia e Kuporo, ³⁷ kata kun atos ta palpal i kana roe na kamela alis a kapkap e kungaria i ri aposel.

5

Ananias ve Sapira

¹ Na mangsikei a igenen kana asan ta Ananias, rilong ve kisngana ta Sapira, kilongta kun atos ta karilong mang vuk roe. ² Na mang palpal samui ina kala teng akit pok ia ania, na mang palpal kanla alis ia e kungaria i ri aposel. Na kisngana kapo nas a bil ang. ³ Sikei Petero kala antok ia, “Numai Ananias, kapo saka bil an na Satan kapo aol ua asi kam kapau ani Malanganto Gogoai, na kula teng akit pok anim ta palpal i samui i kam vuk roe? ⁴ Kupo malangas aro luai ta aino le ani kutala atos tatana, katapo kakam. Au na e mung, taun kutala atos tapai tatana, samui ina katapo kakam kapa. Sa tukulai ina na kuta lomlononai asi kam me kapau asukang ke? Parik kupa kapau na igenen, kupo kapau a God.” ⁵ Vuk taun ang a Ananias kapo longong a mengen ang kala uak na kala mat. Na vap aongos po longong ang kilapo togon a leng lava luai. ⁶ Au, ri nat kila tapasuk na kila apung na pukun ina, na kila asalak ia ane komo na kianla kepai ania.

⁷ Au, e mung i vuk pangau kudik lik, kisngana kamela palak na parik lak kapa malangas ta bil ang kataala serei. ⁸ Au, na Petero kala antok ia,

“Ku antok iau. Ninia aongos kana na kapkap ke milongta luk ia si kamilong vuk roe?” Na kala antok ta, “To, ninia aongos.” ⁹ Na Petero kala antok ia, “Kapo sa na milongta angainakai asi kamilong atoktokngai ani Malanganto Gogoai i Volava. Arai! Sukana na vap anla kepai tapai ani kisngam kime lapo angtung e mete takaman. Na kana kime kun asalak kapa anim.” ¹⁰ Na si vuk taun ang palau kala uak e ngere kakina na kala mat. Au na keve nat ang kimela palak na kila asalak kapa le ia ane komo na kianla kepai ania e ngere kisngana. ¹¹ E iang na kuvkuvulan i lomlomon aongos kilapo atogon a leng tavirimok luai, na akuskus i bil ang kala pasal na vap aongos kinla kun longong ania na kinla kun leng alava.

Keve akanangai na vilvil ataping

¹² Na ri aposel kilapo asereiai ani keve bil miang i vilvil ataping na keve akanangai nei liuan i ri vap. Na ri vap lomlomon aongos kitapo uli serei akuvul si takpok si Solomon. ¹³ Na ri vap e komo kitapo kinle alava aro iria, sikei kitapo atogon a lolokovo si palak. ¹⁴ Sikei lak vap miang luai aliu kilapo lomlomon ta Volava, ri tauan ve ri aina kapa, na kila palak si kuvkuvulan ang. ¹⁵ Io, asukang a ri vap kipo asalak le na ri malepen na kimepo amatung iria kuli kari keve pata e nei selen kokoai ani man a Petero ka paliu, kankanuai ina kan sigil palau a mang matan iria. ¹⁶ Na vap duk kapa le keve rina aulitai i Ierusalem kimela kun asalak ani kari keve malepen ve kari keve vap sangan ta ingua, na riria aongos kila luk a vilvil ato.

Ri aposel kilapo ago nei vilvil akui

¹⁷ Au, ainoai i katakai i sula kuvul ve kana petau aongos, nang a kuvkuvulan ang ri Sadukaio, kilapo vinga rikek luai, ¹⁸ na kianla teng akit a keve aposel na kila alakai aniria nei lu i akangbat. ¹⁹ Sikei mangsikei a angelo si Volava kamela serei tenei vong na kala tavas a keve takaman i lu ang na kala ausingai aniria ane komo, na kala antok ta, ²⁰ “Mi pasal na mian tung nei rina i atailai na mi mengen amalangas a ri vap ta akusku aongos i to tanginang ke.” ²¹ Taun kila longong a mengen ke, kila palak si tangat nei rina i atailai na kian lapo akalkalit ri vap. Au, ainoai i katakai i sula ve kana petau kila serei akuvul, na kila songo akuvul na kivung lava nang riria aongos kipo tu ainoai ani ri Israel. Na kila asok asi an songo alak tapai aniria. ²² Au na ri asosokai kianla palak nei lu i akangbat sikei parik kipa sabonai aniria. Na kila papok na kila mengen amalangas ta, ²³ “Namemta anla sabonai ani keve takaman aongos kitapo akang na keve vap ipo ararai bat ang kitapo tung mete keve takaman. Sikei taun namem tavas, katapo kovek i mangsikei e iang.” ²⁴ Na keve ainoainoai si ri katakai i sula ve tulava i ri vap po ararai bat ang nei rina i atailai kila longong na mengen amalangas ang na kilapo ilung alava ta sa ka serei using i bil ke. ²⁵ E iang mangsikei kamela antok iria, “Vap ang mita akang bat iria kian lapo tung e nei rina i atailai na kilapo akalkalit pok ri vap!” ²⁶ Asukang a tulava ang kanla pasal ve kana petau asi an songo aniria. Kitapo lolokovo ani teng akit amadot aniria vei ri vap kila kun li punuk pok aniria ta iat.

²⁷ Au, kila songo alak pok iria mete kivung lava na ainoai i katakai i sula kala saupai aniria asukang ke, ²⁸ “Lenginang namemtala atatai amadot luai ta mi ago ta anguan akalkalit an si asan ke, sikei lak mipo abis ia. Akalkalit ke kalapo papanai aongos e Ierusalem. Mipo buk ani mamaiten i kana mat ka gon kulumem.” ²⁹ Na Petero ve ri aposel kila polpol asukang ke, “Kapo mamaiten luai ani namem longong a God, na parik ta ri vap! ³⁰ Nang a God ang si keve tivura, nang kata tak atadut pok a Iesu pelek a mat, voiang mitala vil punuk ia kuli ngakputuk. ³¹ God kataka sunguk alak luai ania asi kana an sinong ngerena val nat i tulava na katakai i asapang ani ri vap i Israel, man kila lomom pokai, ka lomom suai ani kari keve lau rikek. ³² Namemtala arai ani keve bil ke kuvul ve Malanganto Gogoai, voiang a God kata alis ia aniria, vap ang kipo longong kana mengen.”

³³ Taun kila longong a mengen ke, kala pat iria na marala lava na kilapo buk raung korong aniria. ³⁴ Sikei, mangsikei a Parisaio i nei kuvkuvulan lava kala tapasuk, kana asan ta Gamaliel, na katapo mangsikei a katakai i akalit ani saupai, na kapo asananan mete ri vap, na kala asok ta ki asoung tapai ani keve igenen ang. ³⁵ Au na kala mengen iria ta, “Vap i Israel, mi aiveven aro si sa mi abis ia si keve tauan ke. ³⁶ Using taun ang anangan a Teudas kata tapasuk na kala antok ta kapo igenen lava, na vap duk asukang ta 400 aongos kila tung papakangai ania. Sikei kita raung ia, na kana petau aongos kila sip ang taliungai, na kana avibisan aongos kapa kala

mat. ³⁷ Na e mung, si taun ipo luk asan, Iudas le Galilaia kata kun tapasuk na vap duk kapa kila tung ve nia na kila visvis misagai. Sikei ninia kapa kila kun raung ania na kana petau kila kun sip. ³⁸ Au si bil ke kana, napo antok imi ta mi atalipai ani keve tauan ke. Atolongon iria, using man a bil ke kapo lomlomonai si ri vap, nganlak ka mat. ³⁹ Sikei, man ke God ta lomlomonai, parik kapa angkoai si mi dual suai aniria. Vei nganlak mila sabonai ania ta mipo angvis ve God.” ⁴⁰ Au, kila ainak ani kana pinipini na kila songo alak pok ri aposel na ki asok asi sasaup aniria. Na kila atakun amadot iria ta ki ago luai ta akuskus an ta asan i Iesu. Au le na kila akala iria. ⁴¹ Na kila soung le mete kivung velai ani uruk using kipo malangas ta God kata taot angkokoai iria asi kari sunguk ani kui ve mirik marai asan ang. ⁴² Na si keve taun kilapo madot si uli akuskus. Kila pasal nei rina i atailai na ane nei keve lu siksikei na kilapo rodo le kari akalkalit na akuskus ta akus ro i Iesu ninia na igenen i akanangai.

6

Kita atung a limalengua na igenen

¹ Na si taun ang tataot i vap lomlomon kata lapo serei aduk luai, na mangsikei a maiten kala serei ta ri Elas kipo mengen i magilai ani ri Eberaio using kari keve mainang, parik kipa alis pok aniria. ² Asukang a 12 na aposel kila songo atung na mamain ta vap lomlomon aongos na kila antok iria asukang ke, “Parik kapa ro si

man namemla lomomon suai ani abis i akuskus ta mengen i God, asi me telan ta sasagi. ³ Au asukang, keve tungag, mi pilak ta limalengua na igenen, voiang a Malanganto Gogoai kapo aol iria na kipo vap masam aro, ani namem apaus iria ta mamaiten i abis ke. ⁴ Sikei namem akorong, namem uli telan si sokotuk na akuskus ta mengen i God.” ⁵ Au, lomlomoni ke, ri vap aongos kila ainak aroron singina. Na kila pilak a Sitepano, igenen lomlomoni alava na Malanganto Gogoai kapo aol ia, kuvul ve Pilipo, na Porokoro, na Nikanor, na Timon, na Parmenas, na Nikolao le Antiokeia voiang kata mela palak si lauluan si ri Iudaia. ⁶ Keve igenen ke, kila atung iria e mataria i ri aposel na kila sokotuk na kila amatung kunga singiria. ⁷ Na mengen i God kala pasal apapanai na vap duk luai i Ierusalem kilapo lomlomoni tatana na amiang luai i ri katakai i sula kapa kilapo kun ainak ani mengen ke na kila kun lomlomoni.

Kita teng akiti a Sitepano

⁸ Au na Sitepano katapo duk ta roron na kitmat, na kata abis a mang keve avibisan miang i vilvil ataping na mang keve akanangai petekai luai kapa e mataria i ri vap. ⁹ Sikei mang vap kila tapasuk na kilapo anggegelay ve Sitepano. Vap ang kitapo ago si kuvkuvulan ang kipo kin iria ta kuvkuvulan i vap kalakala. Na kipo vap i Iudaia le si ngono rina ang Kurene na Aleksanderes na le ngono palpal ang kapa Kilikia na Asia. ¹⁰ Sikei parik kilapa angkoai si tu asalaupai ani kana masam na kana mengen a Malanganto kapo alis

ia tatana. ¹¹ Au na kila bui a mang vap asi lukluk atapusai ani mengen kapau asukang ke, “Name mtala longong ia si mengen i nau varas ani Moses ve God.” ¹² Na kila solo angpokpokai ani ri vap ve ri ainoinoai na ri vap malangas ani saupai. Na kila pasal na kila teng akit a Sitepano na kianla tak ia ane mete kuvkuvulan lava. ¹³ Na kila atung kari mang keve vap mengen kapau, asi kari mengen asukang ke ta, “Igenen ke kapo uli mengen arikek ani kara rina i atailai na kapo mengen arikek kapa ani saupai. ¹⁴ Using name mtala longong ia si antok ta Iesu ke le Nasaret ka goeng suai ani rina i atailai na ka sasakol kara keve laulauan voiang a Moses kata alis ira tatana.” ¹⁵ Na kivung lava aongos ang kilapo tun akit ia na kilapo arai ania ta kalapo nau asukang val angelo.

7

Kana kalinga na Sitepano

¹ Na ainoai i katakai i sula kala sui ia ta, “Sa, keve mengen ke kana kapo tutuman?” ² Na kala polpol asukang ke, “Keve tasig na keve mamai, mi longong iau! God, si kana maumausan, kata serei si tivura ta Abaram anangan si taun katapo ago lak e Mesopotamia aino ani kanla ago e Karan. ³ **Na kala antok ia ta ku tapasuk pelek kam rina ve kam patvap na ku me palak si ring ang naka akalit ua tatana.** ⁴ Au kala pasal pelek a palpal si ri Kaldaia na kanla ago e Karan. Na e mung i tamana katala mat, God kala asok ia asi kana me ago e ring ke kana mipo

ago singina. ⁵ Parik katapa alis ia ta mang vuk roe lik e ke asi kana atogon ania. Sikei kala palapalatung **ve nia ta ka alis lak a roe ang ania ve matmatan tivuna e mung ina**, sikei katapo kovek i nat lak. ⁶ Sikei God kala mengen kapa ia asukang ke ta **keve matmatan tivuna ki an sokoung si rina ang parik kapa kakaria, na ki sunguk a maiten lava i vilvil akui na ki ago nei gogotan i asosokai ani 400 na matas aongos.** ⁷ **Naka aming na palpal vap ang kipo asosokai singiria.** God kata antok. **Na e mung ki soung suai ani rina ang na kime soturungai singig e ke si rina ke.** ⁸ Au na kala antok kapa ia ta ki uli lampulit aniria asukang ta akanangai ani palapalatung ang. Asukang a kala asereiai ani Isak na kala lampulit ia si valimaletul i taun. Na Isak kala asereiai ani Iakov, na Iakov kala asereiai ani 12 na tivura ang.

⁹ Na keve tivura ang kilapo vinga rikek ani Iosep na kila atos tatana ane Aigipto. Sikei God katapo auai ve nia, ¹⁰ na kala asapang ia le nei liuan i kana keve mamaiten asip. Na kala alis ia ta roron ve masam e matana i Parao, tulava ang si ri Aigipto, voiang kata atung ia asi kana aiveven ani Aigipto na nei kana lu aongos. ¹¹ E mung ina mangsikei a mol lava luai kala serei e Aigipto na e Kanan kapa. Keve tivura kitapo gule pok sikei kapo kovek. ¹² Au, Iakov kala longong ta kapo atogon pok e Aigipto na kala asok a keve tivura, asi an luk pok e iang. Kari ainoai i pasal nang. ¹³ Si kari vapongua i pasal Iosep kala antok amalangas iria ta ninia kapo tasiria, na Parao kala malangas ta kipo angtasimal ve Iosep. ¹⁴ Na

Iosep kala ali mengen ane si tamana ta Iakov ve kana matan vap aongos ani ki me ago. Tataot iria aongos kitapo 75. ¹⁵ Na Iakov kala pasiang ane Aigipto, na e mung kianla mat e iang ve keve tivura. ¹⁶ Na keve matmat iria kita asalak pok iria ane Sukem, na kila amatung iria nei mata i mat si vuk roe ang Abaram kata samui aino ia si keve nat si Emor ta vuk kapkap.

¹⁷ Au, kalapo angasungai a taun i serei atutuman ta kana palapalatung a God ve Abaram, na tataot i kara vap e Aigipto kalapo duk alava, ¹⁸ tung si **mang tulava tanginang kala tu sakolai asi saupai ani Aigipto na parik lak katapa longong a akuskus i Iosep.** ¹⁹ Nia vanang kata kapau velay ani marala ani keve tivura, na kala vil amaiten luai ani kari ago ta saupai asukang ke ta ki asuai ani kari keve popo ani ki mat. ²⁰ Au, si taun ang vanang kila ingus a Moses. Katapo nat roron luai e matana i God. Kila aiveven ia nei lu si tamana ani potol a ulen. ²¹ Na kila luk asung ia na kavulik ang si Parao kamela songo ia na kanla aiveven ia asukang ta kana nat. ²² Na Moses kata luk akalkalit le si ri Aigipto ta kari masam aongos na kalapo mangsikei a igenen kitmat si laulauan i kana mengen na avibisan.

²³ Au, kalapo 40 na matas na kala lomlomonai asi kana an lolou tapai ani keve tungana ri Israel. ²⁴ Na kala arai ani mangsikei iria kitapo visvis palau ia na kala pakangai ani igenen ang na kala vis punuk na Aigipto ang. ²⁵ Kapo sekpat ani kana vap ki arai kinle ania ta God katala usausa ia asi pakangai aniria, sikei parik kipa kinle asukang. ²⁶ Na si taun e mung ina, kanla sabonai ani

mang ngono igenen pok iria kilongpo angbis. Na kala atokngai asi kana asinong ani luai nei liuan irilong, 'Ngono iuang, milongpo angtasimal nang, marai sa na milongpo angbis pok?' ²⁷ Sikei mang anu ang, vopo bis ang ani tungana kala poro suai ania na kala sui, **Si nang kata asok ua asi kam ainoinoi na kume saupai animem?** ²⁸ **Sa, kupo buk me raung anig val kam raung ang ani Aigipto ang anongo?** ²⁹ Si vuk taun ang a Moses kapo longong a mengen ang, kala tapasuk na kala sip ane Madiam, na kanlapo ago val igenen sokoung. Na e iang kanlapo atogon kana pongua na nat.

³⁰ Au 40 na matas kala liu **na angelo kala serei singina nei ring varasai palau angasungai i mulang ang** e Sina **si ureurek i kut kuli ei.** ³¹ Au, taun ang a Moses kala arai ani bil ang, kalapo taping alava na kala kik asung asi kanan arai. Na kala longong a kalingana i Volava ta, ³² **Nau a God voiang a keve tivum kipo atogon ia. Nau a God ang si Abaram na Isak na Iakov.** Na Moses kalapo tetek ta leng na parik kapa buk tun ane si ring ang. ³³ **Na Volava kala antok ia, 'Ku luang suai ani ngono pauk i kakim using nang a ring ang kupo tung singina kapo ring gogoai.** ³⁴ **Natala arai aongos ani vilvil akui ang kag patvap kipo asalak ia e Aigipto, na nala longong kapa kari keve tangis. Kana vang namela serei asi kag me akala aniria. Au, ku me vang na naka asok pok ua ane Aigipto.'** ³⁵ **Io, nia na Moses voiang kita misag ania ta mengen asukang ke, Si**

nang kata asok ua asi kam ainoinoai na kume saupai animem? Io, ninia palau vang God kata asok ia si kalingana i angelo vo serei ang singina kuli ei ang, asi kana me ainoinoai na katakai i asapang kapa. ³⁶ Nia kamela asoung aniria pelek a Aigipto. Ka asereiai ani keve bil i vilvil ataping na keve akanangai e Aigipto akorong na e nei Laman Melek na e nei ring varasai palau kapa ani 40 na matas aongos. ³⁷ Io, ninia palau na Moses ang, voiang kata antok ri Israel ta, **God ka atung lak animi ta mang katakai i kus amalangas val nau le nei liuan imi.** ³⁸ Io, nia palau katapo kivung ve keve tivura nei ring varasai palau. Na katapo kivung kapa ve angelo ang kuli mulang e Sina, na nia kala alis ia ta mengen i to asi kana alis aliu anira. ³⁹ Sikei keve tivura kitapo uli longo bot. Kitapo misag ania na kitapo uli lomlomonai asi kari papok ane Aigipto. ⁴⁰ Asukang a kila antok a Aron, **Ku abis ta mang keve tangatangai anira, ani ki ainoai anira. Igenen ke ta Moses, nei nia? Parik tarapa nas ta sa kataala serei singina.** ⁴¹ Na si taun ang kila abis ta kari tangatangai, na kapo ararai val natnat i bulumakau. Kila vil alilis serei si bil ang, na kila uruk ani nem roron ang kitala abis ia. ⁴² Sikei God kala tu taliung iria na kala atolongon iria asi kari soturungai si keve kalto nei pangau val mengen ang nei buk si ri katakai i kus amalangas aino asukang ke, **Nami, ri Israel! Si 40 na matas ang e nei ring varasai palau, sa, mita alilis serei singig? Mita sulsulukai ane singig?** ⁴³ **Parik! Milapo soturungai si tangatangai nang i Molok. Na tangatangai i**

kalto ang i Raipan, milapo soturungai singina kapa. Asukang vang, naka kirikai animi ane si vilvil akui e Babulon.

⁴⁴ E iang nei ring varasai palau, keve tivura kitapo sung angpok kari lu asi kivung. Lu voiang a salsalik i ainainakai katapo sinong neina. Kita abis ia val kana atatai na vo mengen ang si Moses, angkokoai val ararai ang kata lomlomonai ania.

⁴⁵ Au, keve tivura kilapo atogon a lu ang, na e mung si taun ang a Iosua katapo tu ainoai aniria singina, kimela palak velai ania nei rina ke e mung i God katala lu suai ani keve palpal vap ang na ki atogon a roe ke. Au, na lu ang, kala tung nei rina ke tung si taun i David, ⁴⁶ voiang a God katapo uruk ania, na kala sokotuk ia ta ka atung ania ta mangsikei a lu tanginang asi kana ago neina, ninia na God voiang Iakov katapo atogon ia. ⁴⁷ Sikei parik ta nia, using a Solomon, ninia kala atung na lu ang ania. ⁴⁸ Au, sikei! Vo Tavirimok Luai parik kapa nas ani ago nei lu i abis ta kunga, val katakai i kus amalangas kapo antok ta, ⁴⁹ **Volava kapo antok ta metekuku, nang ninia kag sinsinong i kitmat. Na kuli rina, nang ninia na koskosai i kakig. Au na mi saka atung an ta lu angkokoai si kag ago? Vo ta ring asi kag aus?** ⁵⁰ **Sa, parik natapa asinong a keve bil aongos ke?**

⁵¹ Nami na keve vap longo gel akorong. Vingami kapo kit na talingami kapo bot aongos. Asukang palau val keve tivumi, mipu uli misag ani kana mengen a Malanganto Gogoai. ⁵² Kapo kovek i katakai i kus amalangas aino parik kitapa vil akui ia. Na riria kitapo kus amalangas ta Vo

Korong ka serei lak, kila kun raung suai aniria. Na kana vang amukmuk, Vo Korong ang, nami mitala alis suai ania na mila raung ia. ⁵³ Nami mipo atogon na saupai ang na angelo kata alis a keve tivumi tatana, sikei lak parik milapa using ia.”

Kita li punuk a Sitepano ta iat

⁵⁴ Au, vuk taun ang kila longong a mengen ke na kalapo pat aongos iria na marala na kilapo kalapatum. ⁵⁵ Au na Malanganto Gogoai kalapo aol ia na kala tun alak ane metekuku na kala arai ani maumausan i God na Iesu kapo tung si palso ina. ⁵⁶ Na kala antok ta, “Arai, nalapo arai ani metekuku kalapo tavas na igenen i pukun kapo tung si palso i God.” ⁵⁷ Na kila apung bat a keve talingaria na kila kail alava. Ki tapasuk aongos, ki sang taun ia, ⁵⁸ na kila tak suai ania ane komo i rina na kian lapo tutapong so ta iat. Keve vap po porot ke ania kila kiang suai ani kari maus na kianla asinong ia e ngere mangsikei a igenen tanginang kana asan ta Saulo. ⁵⁹ Au, kilapo so ia, na kapo sokotuk, “Volava Iesu, ku sel a malanganto ig.” ⁶⁰ Na kala uak sovusulai na kala songosongo alava ta mengen asukang ke, “Volava, ku lomom suai ani lau rikek ke kipo abis ia.” E mung i posong ani

8

vuk mengen ang, kala aulei. ¹ Na Saulo kato ainak aro ani puka ang.

Saulo kapo goegoeng a ri vap lomlomom

Si taun ang, vilvil akui lava kala tutapongai si kuvkuvulan i lomlomon e Ierusalem, asukang a riria aongos kila sip angtaliungai pulakai ane si ngono palpal Iudaia na Samareia. Sikei, ri aposel kila ago. ² Na mang keve igenen lomlomon kila mo na Sitepano na kipo tangis alava luai ania. ³ Au, Saulo kala tutapongai goeng ani kuvkuvulan i lomlomon. Kala pasal aliu si kari keve lu siksikei na kala teng akit iria, ri tauan kuvul ve ri aina kapa. Ka tak iria na kanla alakai aniria nei lu i akangbat.

Akus ro kala serei e Samareia

⁴ Asukang a vap la sip ang kian lapo akuskus pulakai ta mengen i God. ⁵ Na Pilipo kapa kala pasiang ane si rina i Samareia na kanla akuskus iria ta Karisto. ⁶ Na petau duk kilapo buk longong aro ani kana mengen a Pilipo using kipo mangal ia na kipo arai ani keve akanangai ang kapo abis ia. ⁷ Using ri ingua kipo kail na kipo soung pelek na vap miang. Na ri soles ve ri vap pukun pepe miang kilapo to. ⁸ Asukang a ri vap i rina ang kilapo atogon a uruk lava.

⁹ Au katapo atogon a mangsikei a igenen kana asan ta Simon. Aino katapo teng rikek nei rina ang. Na katapo ataping ri vap i palpal Samareia. Ka antok ta kapo mangsikei a igenen lava luai. ¹⁰ Na ri vap aongos kipo buk longong aro ania, ri vap lava na ri vap e kevkev kapa. Ki antok ta, "Igenen ke, tara posong ia ta Kitmat Lava i God." ¹¹ Kipo longong aro ania using le kabang le katapo uli ataping aniria. ¹² Au sikei, si taun ang kila lomlomon ta Pilipo si kapo akuskus ta akus ro i

kana vainagoan a God na asan i Iesu Karisto, kila luk asing tauia, ri tauan ve ri aina kapa. ¹³ Au na Simon, nia kapa kala kun lomlomon, na kala luk asing tauia na kala auai ve Pilipo, na kalapo arai ani keve akanangai ve keve bil lava i vilvil ataping, na kapo taping alava.

¹⁴ Au, keve aposel e Ierusalem kila longong ta ri Samareia kitala ainak ani mengen i God. Asukang a kila asok ri Petero ve Ioanes taun iria. ¹⁵ Na kilonganla serei na kilongla sokotuk aniria ani ki luk a Malanganto Gogoai. ¹⁶ Using parik lak katapa palak si mangsikei iria, kitala luk palau a asing tauia si asan i Volava Iesu. ¹⁷ Na kilonglapo amatung kunga singiria na kilapo luk a Malanganto Gogoai. ¹⁸ Au, Simon kala arai ta Malanganto kapo serei si amatung kunga ta ngono aposel ang na kala buk samui ani kitmat ang singirilong. ¹⁹ Kala antok ta, “Milong alis iau ta roron ke ani nau kapa, man naka amatung kunga si ri si na ki kun luk ani Malanganto Gogoai.” ²⁰ Sikei Petero kala antok ia, “Numai, ku mat suai kuvul ve kam kapkap. Using kupo lomom ia ta ku samui kana alilis a God ta kapkap! ²¹ Kupo kovek luai i pangau si abis ke, using a vingam kapo visuk mete God. ²² Asukang vang, ku lomom pokai pelek kam keve lomlomoni rikek, na ku sokotuk a Volava ta man kapo angkoai, ka lomom suai ani vubuk rikek ang e vingam. ²³ Using napo arai ta kupo lomlomoni ainou asi kam atogon asan na kulapo ago akit luai nei gogotan i rikek.” ²⁴ Au na Simon kala polpol asukang ke, “Namilong, milong sokotuk a Volava

anig, ani keve mengen ke milongpo mengen iau tatana, ki ago ta serei an singig.”

²⁵ Au, e mung i kilongla mengen amalangas atutuman ta mengen i Volava, le na kilongla tadut asi karilong papok ane Ierusalem. Na kilonglapo akuskus aliu ta akus ro si keve rina miang si ri Samareia.

Pilipo ve mang igenen lava i Aitiop

²⁶ Au, mangsikei a angelo si Volava kala antok a Pilipo ta, “Ku tapasuk na ku pasiang taun a selen ang kapo pasal le Ierusalem ane Gasa.” Ring ang kapo ring vauvau palau. ²⁷ Na kala tapasuk na kala pasal. Na mangsikei a igenen le Aitiop, kapo igenen lava na kapo asosokai si Kandake, ainan tulava i Aitiop, na kapo saupai ani kana keve togtogon, katan lapo ago e Ierusalem asi kana an soturungai serei si God. ²⁸ Au, kalapo kokos pok ane rina kuli kana vongo tagtagai na kapo tataot nei salsalik si katakai i kus amalangas Esias. ²⁹ Na Malanganto kala antok a Pilipo ta, “Ku sang asung ane ngere kana vongo tagtagai.” ³⁰ Au, kala sang asung na kanlapo longong ia si kana po tataot nei salsalik si katakai kus amalangas Esias. Na kala sui ia, “Sa, kupo malangas nang a mengen ang kupo tataot ia?” ³¹ Na kala antok ta, “Au, naka saka malangas an si man kapo kovek i igenen asi palas dong anig tatana?” Na kala aikut a Pilipo asi kana me kokos ve nia. ³² Na palpal ang kapo taot ia nei salsalik ang, kapo mengen asukang ke, **Kita tak ia val sipsip taun a rungrunguk, na asukang val natnat i sipsip kapo tung musik si katakai i tok, asukang nia kapa parik katapa**

tatkol ta vuk mengen. ³³ Kila vil amailik ia na kila alis a saupai kitmat ania. Si nganing lak ka akuskus ta kana matan vap? Using kana to kuli rina kala kamus.

³⁴ Na igenen ang kala sui na Pilipo ta, “Sa, kapo angkoai si ku antok iau ta si kana na kus amalangas ke kapo mengen tatana? Tatana pok, vo ta mang anu?” ³⁵ Au na Pilipo kala tutupongai si vuk salsalik ang na kala akuskus ia ta akus ro i Iesu. ³⁶⁻³⁷ Na kilonglapo sang aliu nei selen na kilongla serei si mangsikei a vuk laman na igenen ang kala antok ta, “Arai, laman kana. Sa kapo tubat iau asi kag luk ani asing tauia?” ³⁸ Au, na kala atakun kana vongo, na kilongla pasiang ane nei laman ang, rilong aongos ve Pilipo. Na kala asing tauia ia. ³⁹ Au, kilongla palak le nei laman ang na Malanganto i Volava kala songo suai ani Pilipo na igenen ang parik kalapa anguan arai an ania, sikei kala pasal velai ani uruk lava. ⁴⁰ Au, Pilipo kanla buat e Asoto na kanlapo akuskus aliu ta akus ro nei keve rina aongos tung e Kaisareia.

9

Saulo kata lomon pokai
(Ap 22:6-16; 26:12-18)

¹ Au, Saulo kapo marala arikek lak kana petau a Volava na kapo buk raung suai aniria. Asukang a kala pasal taun a ainoai i katakai i sula ² na kala aikut ia asi kana salik panbuk ane si keve lu i kivung e Damasko, ani man kan sabonai ani vap ang kipo ago si Selen ke, na kan got le iria, ri tauan ve ri aina kapa, na kame tak

iria ane Ierusalem pok. ³ Au, kanlapo pasal e selen angasungai i Damasko, na akorong palau mangsikei a malangas le metekuku kala mang ataping ia. ⁴ Na kala uak ane vunep na kala longong a kalinga i sikei kala mengen ia ta, “Saul, Saul, marai sa na kupo vil akui iau?” ⁵ Na kala antok ta, “Volava, numai a si?” Na kala antok ta, “Nau a Iesu, igenen ke nang kupo vil akui ia. ⁶ Sikei, ku tapasuk na ku palak ane nei rina na kuan longong lak a atatai ta ku vil sa.” ⁷ Na vap po auai ang ve nia kipo tung bot. Kipo longong a kalinga ang, sikei parik kipa arai ani sikei. ⁸ Au, Saulo kala tapasuk le kuli vunep na parik kapa arai korong ani sa. Matana kapo para sikei kapo ba. Na kila teng a kungana na kila takai alak ania ane nei rina e Damasko. ⁹ Kata lapo ba si potol a taun aongos. Parik katapa angan na inum kapa.

¹⁰ Au, mangsikei a igenen lomlomon katapo ago e Damasko kana asan ta Ananias. Na Volava kala antok ia nei ararai ta, “Ananias.” Na kala antok ta, “Io Volava, nau kana.” ¹¹ Na Volava kala antok ia, “Ku tapasuk, na ku pasal taun a selen ang kipo kin ia ta korong matil, na kuan nanas si lu si Iudas, ta kapo atogon a igenen le Tarso kapo ago kana asan ta Saulo. Ku longong, igenen ang kapo ago i sokotuk ¹² na kata arai ani mangsikei a ararai. Mangsikei a igenen kana asan ta Ananias kata palak na kala amatung a ngono kungana singina ani ka ararai aro pok.” ¹³ Au, Ananias kala antok ta, “Volava, vap miang kitala antok iau ta igenen ke si vil arikek luai ani kam petau gogoai e Ierusalem. ¹⁴ Na kana, kamela serei ta kitmat i keve tulava si ri katakai i sula asi kana me

got ani mamain ta vap, riria aongos kipo songo kam asan.” ¹⁵ Sikei Volava kala antok ia, “Pasal, using nau natala pilak ia ani ka abis anig. Ka sunguk kag asan mete ri vap i ngising na ri tulava na ri vap i Israel kapa. ¹⁶ Io, naka akalit ia ta kui tavirimok ang ka sunguk lak ia marai asan ig.” ¹⁷ Au, Ananias kala pasal na kanla palak nei lu ang na kala amatung kunga singina na kala antok ia, “Tasig ta Saul. Volava Iesu, nang kata serei singim si kam me palak e selen, kata asok iau asi kag me serei singim ani ku ararai aro pok, na ka alis aduk ua ta Malanganto Gogoai.” ¹⁸ Na akorong palau mangsikei a bil val valat kala uak pelek a matana na kala ararai aro pok. Au, kala tapasuk na kala luk a asing tauia, ¹⁹ na kala angan na pukun ina kala dual pok.

Saulo kapo akuskus ta akus ro e Damasko

Au, kalapo ago na rukun taun e Damasko ve ri vap lomlomon e iang. ²⁰ Na si vuk taun ang palau kalapo tutapong palak nei keve lu i kivung na kalapo akuskus ta Iesu ta nia kapo nat i God. ²¹ E iang vap po longong ang kila taping aongos na kilapo sui, “Au, ninia palau na igenen ang katapo vil akui na vap po lomlomon ta asan ke? Na parik ta nia kata me serei asi kana an got le aniria na ka tak iria taun a keve ainoinoai si ri katakai i sula?” ²² Sikei kana kitmat a Saulo kalapo serei alava na kalapo ataping ri Iudaia e iang e Damasko using kalapo asereiai atutuman singiria ta Iesu ninia kapo igenen i akanangai.

Saulo kata sip pelek a ri Iudaia

²³ E mung i mang rukun taun miang lik, na ri Iudaia kilapo angpirpat lik asi kari raung suai ania. ²⁴ Sikei Saulo katale malangas kari angmemengenai. Au, keve tenei ias na tenei vong kipo mun kopai ania si keve takaman i rina ang asi kari raung ania. ²⁵ Sikei, kana vap ipo pasal kuvul ve nia kila atikok asiang ia tenei vong nei tepe si matakoto i omo i nei rina ang.

Saulo e Ierusalem

²⁶ Au, kala pasal na kanla serei e Ierusalem na kalapo buk asi kana katak ve ri vap lomlomon, sikei riria aongos kipo leng ania, using parik kipa lomlomon ta kalapo igenen lomlomon. ²⁷ Au, Barnabas kala songo le ia ane si ri aposel na kala atai amalangas iria ta kana tun kinle ani Volava e nei selen na kala mengen ia, na ka akusku amadot ta asan i Iesu e Damasko. ²⁸ Au, e iang kalapo togon a kalakala si kana pasal pulakai e nei rina e Ierusalem, na kalapo akusku amadot ta asan i Volava, ²⁹ na kala anggegelai ve mang matan i ri Elas. Vap ke kilapo buk raung ania, ³⁰ sikei keve tungana kila nas, na kila songo le ia ane Kaisareia, na kianla atatung ia asi kana pasal ane Tarso. ³¹ Io, sukana na kuvkuvulan i lomlomon e Iudaia na e Galilaia na e Samareia aongos, kilapo atogon a taun roron i marip ve akikit angpokpokai aniria. Na kipo pasal amadot si selen i mamaila ani Volava na kipo uli luk papakangai si Malanganto Gogoi. Asukang a kari tataot kalapo polok alak.

Ainea kata luk kana vilvil ato

³² Au, Petero kala kun pasal ani ring miang, na nei kana mangsikei a paspasal kanla tu aserei si ri vap lomlomon kipo ago e Luda. ³³ Na kanla duai a mangsikei a igenen kana asan ta Ainea, pukun ina katapo pepe na parik katapa angkoai si tapasuk suai ani kana pata ani limaletul a matas aongos. ³⁴ Au, Petero kala antok ia ta, “Ainea, Iesu Karisto kala vil ato ua. Ku tapasuk na ku itoiton kam pata.” Na si vuk taun ang palau kala tapasuk. ³⁵ Ri vap aongos i Luda na Saron kilapo arai ania na kila ul pokai aniria na kila using a Volava.

Dorkas kata tadut pok pelek a mat

³⁶ Au, e Iope katapo togon a mangsikei a aina lomlomon kana asan ta Tabita, supsupai ina ta Dorkas, na katapo uli akamusai ani keve taun asi pakangai ani ri vap mailik. ³⁷ Au, si vuk pangau ang palau kala malepen na kala mat. Kila asing na pukun ina na kianla amatung ia nei mang palpal lu e pangkul. ³⁸ Au, using a Iope ve Luda kilongpo angasungai palau, na ri vap lomlomon, using kitala longong ta Petero e iang, kila asok a mang ngono igenen asi an serei singina, na kilonganla sokotuk ia ta, “Namempo buk ua sumasuma.” ³⁹ Au, Petero kala tapasuk na kala auai ve rilong. Na kamela serei si lu ang na kila songo alak ia ane si palpal lu ang. Ri mainang aongos kipo tung aulitai ania na kipo tangis. Na kila akalit ia ta kari keve maus i suisui ang ta Dorkas, si taun katapo ago lak. ⁴⁰ Sikei, Petero kala asok suai aongos aniria ane komo. Na kala sovsulai na kala sokotuk. Ka taval talang a

pukun ang na kala antok ta, “Tabita, ku tapasuk.” Au, kala apagal a matana na kala tarak a Petero na kala sinong atung. ⁴¹ Na kala tak atung ia, na kala songo alak pok ri vap lomlomom ve ri mainang na kala akalit amalangas iria ta kalapo to. ⁴² Mengen ang kala pasal aongos nei rina ang e Iope na vap miang kila lomlomom ta Volava. ⁴³ Au na kala ago na taun miang e Iope nei lu si mangsikei a igenen itoiton pauk i vongo, kana asan ta Simon.

10

Petero ve Kornelio

¹ Au, katapo atogon a mangsikei a igenen katapo ago e Kaisareia kana asan ta Kornelio. Katapo tu ainoai ani mangsikei a kuvkuvulan i visvis, kipo kin ia ta kuvkuvulan i Italia. ² Na katapo igenen katakai i bil aro na kapo uli mamaila ani God kuvul ve vap aongos nei kana lu. Na kapo uli alilis taun ani kana matan vap a God, na kapo uli ago i sokotuk ane si God. ³ Katapo tenei ias ngelik na mangsikei a ararai kala serei singina na mangsikei a angelo si God kamela palak taun ia na kala antok, “Kornelio!” ⁴ Na kapo leng alava na kala tun akit ia na kala antok, “Au, volava, kupo buk sa?” Na kala antok ia ta, “God kapo malangas kam keve sokotuk na katakai ari ani kam keve alilis aongos na kipo tung malangas e matana. ⁵ Kana vang ku asok a mang vap ane Iope, asi an songo ani mang igenen e iang Simon, kipo kin ia ta Petero, ⁶ na kapo ago si lu si Simon, igenen itoiton pauk i vongo, na kana lu kapo tung e ngerelo.” ⁷ Taun ang a angelo ang kala kamus ta

mengen na kala pasal, na kala songo na pongua i kana keve asosokai i nei lu na sikei a katakai i visvis kapa, voiang kapo igenen ro luai na kapo mangsikei iria kipo uli ago asung asi pakangai ania. ⁸ Na kala atatai aro luai aniritol na kala asok iritol ane Iope.

⁹ Si taun using ina, kitola pasal na kitolan lapo angasungai i rina. Petero kataka kiklak kuli lu asi an sokotuk. Kapo tenei ias lava. ¹⁰ Na buk angan kala serei singina na kala lomlomoni ta kapo buk angan. Au, si vuk taun ang kipo itoitoni ani kana pok, mangsikei a ararai kala serei singina. ¹¹ Na kala arai ani metekuku kala tavas na mangsikei a bil val vakup tavirimok kita pala ia si puat a nono na kipo atikok asiang ia taun a kuli rina. ¹² Na kala arai ta neina i vakup ang kapo duk ta mamain ta vongo ve ri manmanik palis kuli vunep na ri mani i nei pangau kapa. ¹³ Au na kalinga kala serei ta, “Petero, ku tapasuk na ku daung asi kam angan.” ¹⁴ Sikei Petero kala antok ta, “Ka ago luai, Volava, using parik luai napa nas ani angan ani bil ang kipo ailailai ania vei nala bil arikek.” ¹⁵ Na kalinga kala anguan serei an ta, “Bil ang God kataka vil adaus ia, ku ago ta arai an ta kapo togon tubat singina.” ¹⁶ Na kala vapotol i serei na bil ke, na akorong palau kala palak pok ane metekuku.

¹⁷ Au, Petero kalapo pisu alava ta sa nang kapo asukang. Na si vuk taun ang palau a volo igenen i asok ang ta Kornelio kitolmela serei mete papalakan i lu. Kitoltala nanas le ta nei a lu si Simon. ¹⁸ Na kitola songosongo velai ani sui ta Simon kapo ago e ke, kipo kin ia ta Petero. ¹⁹ Na

Petero kapo ago lak i lomlomoni ani ararai ang, na Malanganto kala antok ia, “Arai, mang potol a igenen kitolpo gule ua. ²⁰ Sikei, ku tapasuk na ku kisiang na ku auai ve ritol. Ku ago ta lomlomoni miang an, using nau nata asok iritol.” ²¹ Au, Petero kala kisiang taun a volo igenen ang na kala antok iritol ta, “Arai, nau kana na igenen ang mitolpo gule ia. Nei akorong a tukulai i kamitol me serei?” ²² Na kitola antok ta, “Kornelio, kapo igenen tu ainoai ani kuvkuvulan i visvis, na kapo igenen korong na kapo uli mamaila ani God, na palpal vap aongos ri Iudaia kipo posong aro ia, na mangsikei a angelo gogoai kata atatai ia ta ka asok tapai anim ani ku an serei nei kana lu na ku atogon mengen kapo buk longong ania.” ²³ Au, asukang a kala songo alak iritol si me rot ani tenei vong ang.

Au, kala tapasuk vauk na kala auai ve ritol. Na mang keve tungana i Iope kila kun auai. ²⁴ Si taun using ina, kianla serei e Kaisareia. Na Kornelio katapo kokoai aniria, ve kana pat vap na keve tungana asungai ina. Katala songo akuvul iria asi me kokoai. ²⁵ Au, Petero kalapo buk palak na Kornelio kamela soturungai singina na kala asuai ani pukun ina e ngono kakina. ²⁶ Sikei Petero kala ngai atung ia velai ani mengen ta, “Tapasuk! Nau kapa, napo kun igenen palau.” ²⁷ Au, kala angmemengenai alak ane nei lu ve nia na kanla arai ta petau duk kipo ago kuvul. ²⁸ Na kala mengen iria asukang ke, “Nami akorong mipo malangas a tubat lava kapo tubat a igenen i Iudaia asi kana angtunganan ve ri vap i ngising vo si palak nei kari keve lu. Sikei God katala akalit

amalangas iau ta naka ago ta kin ani mangsikei ta kapo igenen palau vo kapo atogon tubat singina. ²⁹ Asukang a taun ang mita asok tapai anig, parik natapa mengen ta sa. Na kana vang namela serei. Au, napo buk sui animi ta sa tukulai ina na mita asok tapai anig?" ³⁰ Na Kornelio kala antok ta, "Kala puat a taun kala liu na katapo asukang ke tenei ias ngelik. Natapo ago ipo sokotuk nei kag lu. Na mangsikei a igenen kamela tung talang iau, kapo maus ta maus miminaungan. ³¹ Na kala antok ta, 'Kornelio, God katala longong kam keve sokotuk na kala arai kinle ani kam keve alilis. ³² Asukang a ku asok tapai ani Simon e Iope, kipo kin ia ta Petero. Na kapo ago e ngere lo nei lu si Simon, igenen itoiton pauk i vongo.' ³³ Au, sumasuma palau nala asok tapai anim na kala ro using kutala vil korong ia na kumela serei. Na kana vang namempo ago kuvul aongos e matana i God. Namempo kokoai si longong ani sa na Volava kata asok ua sime mengen animem tatana."

Petero kapo mengen nei lu si Kornelio

³⁴ Na Petero kala mengen iria asukang ke, "Nalapo tun kinle atutuman vanang ta God kapo atogon kana sikei palau a lau i ngorem si ri vap aongos. ³⁵ Kantanem kipo saka palpal vap an, sikei man kipo mamaila ania na kipo abis a lau korong e matana io, kapo songo iria ane singina. ³⁶ Kana na mengen amalangas si God taun a ri Israel. Nang a akus ro ke i marip voike kapo tukulai ina si Iesu Karisto, ninia na Volava si ri vap aongos. ³⁷ Mipo nas a bil ang kata serei e

nei palpal Iudaia aongos, tutupong e Galilaia, e mung i kana akusku a Ioanes ani ri vap asi kari luk ani asing tauia. ³⁸ Io, God kala akanangai ani Iesu le Nasaret asukang ke ta ka aduk ia ta Malanganto Gogoai velay ani kitmat. Na kala pasal si keve vukvuk i rina si pakangai ani ri vap using God kata auai ve nia. Na asukang ka vil ato na vap ang, riria kipo ago nei gogotan i kana kitmat a vo petau. ³⁹ Au na namem, namemtala arai ani kana keve avibisan aongos si palpal ang si ri Iudaia na e Ierusalem kapa. Na kila atakuk ia kuli iei na kala mat. ⁴⁰ Sikei God kala tak atapasuk pok ia si vapotol i taun na kala akalit amalangas tatana si ri vap. ⁴¹ Parik ta si ri vap aongos, sikei kata serei singimem, namem a vap ang God katala pilak imem, namem a petau ang namemta matan angan ve nia e mung i kana tapasuk pelek ani matmat. ⁴² Na kala asok imem ani namem akusku si ri vap na namem mengen amadot iria ta ninia nang God katala atung ia asi kana saupai ani ri vap aongos, riria kipo to lak na riria kitala mat. ⁴³ Ri katakai i kus amalangas aongos kita akusku tatana asukang ke ta ri si, man ki lomlomon ta asan i igenen ke, God ka lomon suai ani kari keve lau rikek.”

Ri vap i ngising kita luk a Malanganto Gogoai

⁴⁴ Si taun ang a Petero katapo mengen lak, Malanganto Gogoai kamela aol aongos na vap ang kipo ago i kolongong ani mengen ang. ⁴⁵ Na petau lomlomon ang, nang a vap lampulit ang kitame auai ve Petero, kila taping si arai ani bil ke ta God kalapo tilingai ani alilis i Malanganto

Gogoai si ri vap i ngising kapa, ⁴⁶ using kila longong iria si kilapo mengen ta mengen i keve rina petekai velay ani alatun ani God. Na Petero kala antok ta, ⁴⁷ “Au, si vang ka tubat a vap ke asi kari ago ta luk an ani asing tauia? Arai, kilapo luk a Malanganto Gogoai asukang palau val tara.” ⁴⁸ Au, asukang a kala asok ta asing tauia aniria si asan i Iesu Karisto. Na kila aikut ia asi kana ago tapai ve ria ani mang rukun taun.

11

Petero kapo akuskus amalangas a ri vap lomlomon e Ierusalem

¹ Au, ri aposel ve ri vap lomlomon aongos e nei palpal Iudaia kila longong ta ri vap i ngising kapa kitala kun ainak ani mengen i God. ² Na Petero kamela serei pok e Ierusalem na ri vap lampulit kimela songag suak ania ³ asukang ke, “Marai sa kuta ago ve ri vap tav lamutan na kuta angan kuvul ve ria?” ⁴ Au na Petero kala atai aroron iria ta angusing i keve bil aongos asukang ke, ⁵ “Natapo ago i sokotuk e nei rina ang e Iope na mangsikei a ararai kala serei singig. Nala arai ani mangsikei a bil val vakup tavirimok kita pala ia si puat a nono na kipo atikok asiang ia na kala pasiang luai ane singig. ⁶ Na nala arai ta e neina i vakup ang, kapo atogon a mamain ta vongo, ve ri kei, na ri manmanik palis kuli vunep na ri mani i nei pangau kapa. ⁷ Na nala longong a mangsikei a kalinga kala antok iau ta, ‘Petero, ku tapasuk na ku daung asi kam angan.’ ⁸ Sikei nala antok ta, ‘Ka ago luai, Volava, using

parik luai le kabang le natapa namin korong a bil ang kipo ailailai ania vei nala bil arikek.’⁹ Na vapongua i kalinga le metekuku kala mengen ta, ‘Bil ang God katala vil adaus ia, ku ago ta arai an ta kapo atogon tubat singina.’¹⁰ Na kala vapotol i serei na bil ke na akorong palau keve bil ang kala palak pok ane metekuku.¹¹ Na akorong palau si vuk taun ang, mang potol a igenen kitola serei mete lu ang namemtapo ago singina, i la asok taun anig le Kaisareia.¹² Au na Malanganto kala antok iau ta na ago ta lomlomonai miang an, na auai ve ria. Au, namemla pasal ve limalesikei a tungara ke kana, na namemanla palak nei lu si igenen ang.¹³ Na kala mengen amalangas imem ta kata arai ani angelo kamela tung nei kana lu na kala antok ia asukang ke, ‘Ku asok vap ane Iope asi an songo ani Simon, kipo kin ia ta Petero.’¹⁴ Nia ka mengen ua ta mengen voiang mi sapang singina, numai ve kam pat vap aongos.’¹⁵ Au nala tutupongai mengen na si vuk taun ang Malanganto Gogoai kamela aol aongos iria, asukang palau val si ainoai i taun ang singira.¹⁶ Na nala lomlomonai ani vuk mengen ang a Volava katapo nas ani mengen tatana ta ‘Ioanes katapo asing atautauia ri vap ta laman, sikei God ka asing atautauia imi ta Malanganto Gogoai.’¹⁷ Na nala kinle ia ta pua, parik kapa angkoai luai ani na tubat a God, using kalapo alis iria ta sikei palau a alilis ang katala alis ira tatana si taun ang tarata lomlomon ta Volava Iesu Karisto.”¹⁸ Taun kila longong a amalmalangasai ang, kila lomlon suai ani kari keve mengen, na kilapo alatun a God velai ani mengen asukang ke, “Ri vap i ngising

kapa, God kalapo alis pangau aniria kapa asi kari kun lomom pokai na ki teng a to.”

Kuvkuvulan i lomlomom e Antiokeia

¹⁹ Au, ria vap la sip ang taliungai ang le si vilvil akui ang marai Sitepano, kila pasal taun a Poinike na Kuporo na Antiokeia kapa. Na kipo mengen aliu ta mengen i akus ro ani ri Iudaia papalik. ²⁰ Sikei mang keve vap nei liuan iria, kitapo vap i Kuporo na mang matan le Kurene, kimela serei e Antiokeia na kila akus kapa ri Elas ta akus ro i Volava Iesu. ²¹ Na kitmat i Volava katapo pakangai aniria. Asukang a vap miang kila lomlomom na kila ulpokai taun a Volava. ²² Na akus i bil ke kanla serei si kuvkuvulan i lomlomom e Ierusalem na kila asok a Barnabas si kana pasal ane Antiokeia. ²³ Au kamela serei na kala kinle kana roron i alilis a God na kala uruk. Na kala arudualan iria ani ki tung akit na ki tutuman si kari ang togon ve Volava. ²⁴ Using katapo mangsikei a igenen ro na katapo duk ta Malanganto Gogoai na lomlomom. Na vap miang kila palak si kuvkuvulan si Volava. ²⁵ Au, kala pasal asi kana an gule ani Saulo e Tarso. ²⁶ Kala sabonai ania na kala songo le ia ane Antiokeia pok. Na kilongtapo ago na sikei a matas kirol i po uli sinong kuvul ve kuvkuvulan ang e iang, na kilong akalkalit a vap miang. E Antiokeia vanang kita ainoai i posong ani ri vap lomlomom ta ri te Karisto.

²⁷ Au, si pangau ang mang keve katakai i kus amalangas kila pasiang le Ierusalem na kimela serei e Antiokeia. ²⁸ Na mangsikei iria kana asan ta Agabo kala tapasuk na kala mengen atung

si Malanganto ta ka togon a mol lava ka serei lak e kuli rina aongos. Kata serei atutuman si taun i Kalaudio. ²⁹ Na ri vap lomlomon kila lomlomonai ta siksikei iria ka gule ta men papakangai angkokoai ve kana togtogon asi alis ani keve tungaria vap po inongos ang e Iudaia. ³⁰ Au na kila vil ia asukang. Ki alis ia e kungarilong i ri Barnabas ve Saulo ani kilong an alis ia si keve vap lava.

12

Iakovo kala mat na Petero nei lu i akangbat

¹ Au, si taun ang tulava Erodes kala teng akit na mang matan i ri vap lomlomon asi kana vilvil akui aniria. ² Na kala asok asi raung ani Iakovo, tasina i Ioanes, ta samele. ³ Na kala arai ta ri Iudaia kitapo uruk si daung ke, asukang a kala asok ani ki kun teng akit kapa ani Petero. Lau ke kata serei si taun i matan angan i saui i tav tol. ⁴ Au, kala teng akit ia na kala alakai ania nei lu i akangbat. Na kala asok a puat a kuvkuvulan i ri katakai i visvis, ta ki ararai bat ania. Siksikei a kuvkuvulan ang kapo atogon a puat a igenen neina. Kana lomlomonai ta man a matan angan i Liuluai kanla kamus tapai, ka tak ia asi kana tung si saupai mete ri vap. ⁵ Asukang a Petero kalapo ago nei lu i akang bat. Sikei ri vap lomlomon kitapo sokotuk amadot serei si God, ani ka pakangai ania.

Petero kala sounng pelek a lu i akangbat

⁶ Na si tenei vong ang le ani Erodes ka sounng a Petero na kalapo rot nei liuan i mang

pongua na katakai i visvis. Kita got akit ia ta pongua na angus kitmat luai. Na mang vap kipo ararai bat e mete takaman i lu ang. ⁷ Na mangsikei a angelo si Volava kamela serei ataping na kala malangas aongos a palpal lu ang, na kala tava na Petero e kagkag ina na kala pangun ia na kala antok, “Tapasuk sumasuma!” Na angus kitmat ang kala takunis pelek a kungana. ⁸ Au, angelo ang kala antok ia ta, “Ku ngenge aro na ku alakai ani pauk i kakim.” Na kala abis ia asukang. Na kala antok, “Ku pakut ua ta kam vakup ipo apung na ku using iau.” ⁹ Na kala soung using ia sikei parik kapa nas ta bil ke na angelo ang katapo abis ia kapo tutuman. Katapo sekpat ta kapo mangsikei a ararai palau. ¹⁰ Au, kilongla pasal liu a ainoai i kuvkuvulan vap ipo ararai bat, na lapongua i kuvkuvulan kapa na kilongla serei si takaman lava ipo soung ane komo na takaman ang kala tavas anirilong na kilongla soung. Au, kilongla pasal a mang sikei a vuk selen, na akorong palau angelo ang kala kovek pelek ia. ¹¹ Au, Petero kala lomlomonai tapalas na kala antok ta, “Pua, nalapo nas atutuman ta Volava kata asok kana angelo na kamela asapang iau pelek a kitmat si Erodes, na kari keve lomlomonai ri Iudaia.” ¹² Taun kala lomlomonai aro, kala pasal ane si lu ang si Maria, rinana i Ioanes, kana mang asan ta Marko. E iang nei lu ang, vap miang kitapo ago kuvul i po sokotuk. ¹³ Au kanlapo pirpiring mete takaman e komo, na mangsikei a kavulik asosokai kana asan ta Rode kala pasal asi me tavas ania. ¹⁴ Sikei parik kalapa tavas ania using taun ang kala longong kinle na kalingana

i Petero, kalapo maramarak luai na kala sang pok sian antok amalangas ani vap ang nei lu ta Petero nang kalapo tung mete takaman. ¹⁵ Na kila antok ia ta, “Kupo nio!” Sikei kalapo dual alava ta ninia nang. Na kila antok ia ta, “Parik, kana angelo nang!” ¹⁶ Sikei Petero kapo pirpiring lak, na e mung kianla tavas ania na kila kinle ia na kilapo taping alava. ¹⁷ Na kala sokotakun iria ta kungana ani ki ago musik na kalapo akus iria ta Volava kata asoung ia pelek a lu i akangbat. Na kala antok iria ta, “Mi mengen amalangas a Iakovo ve keve tungara ta bil ke.” Na kala pasal pelek iria ane si mang oring.

¹⁸ Au, kalapo tenei vauk, na keve katakai i visvis ang kilapo ilung alava luai ta nei a Petero e voi. ¹⁹ Na Erodes kala asok asi gule ania sikei parik kipa sabonai korong ania, asukang a kalapo susuai aro pok ani keve igenen ang, vap po ararai bat ang na kala asok asi raung aniria. E mung i keve bil ke kala tapasuk pelek a Iudaia na kala pasal ane Kaisareia na kanlapo ago e iang na mang rukun taun.

Erodes kala mat

²⁰ Erodes si taun ang, katapo togon a marala lava ani ri vap i Turo na Sidon. Na riria aongos kuvul kimela serei singina asi atokngai amatung ani luai. Kila vilvil akorong a mengen ve Balasto, kapo mang ainoinoi ke Erodes, ta kan mengen aniria, using kari pok katapo serei le si palpal ang si Erodes. ²¹ Au, Erodes kala pilak na mangsikei a taun na si taun ang kala alak kana maus i tulava na kala sinong kuli kana sinsinong i tulava na

kala tutupongai mengen singiria. ²² Na ri vap kilapo songosongo asukang ke, “Kalingana i god kana, na parik ta igenen i kuli rina.” ²³ Akorong palau na angelo si Volava kala vis ia, using parik katapa alatun a God. Ri kanipa kila se ia na kala mat.

²⁴ Au na akuskus i God kala pasal apapanai na vap miang kilapo lomlomon. ²⁵ Na ri Barnabas ve Saulo kilongtala vil apunuk karilong telan e Ierusalem na kilongla papok. Na kilongla songo na Ioanes, voiang kana mang asan ta Marko.

13

Kita pilak ri Barnabas ve Saulo

¹ Au, nei liuan i kuvkuvulan i vap lomlomon ang e Antiokeia katapo atogon a keve katakai i akus ve keve katakai i akalit. Barnabas, Simeon voiang kipo kin kapa ia ta Niger, na Lukio le Kurene, Manaen igenen vopo ago ke nei vainagoan si tulava Erodes, na Saulo. ² Taun ang kipo ago i alal ve soturungai ane si Volava, na Malanganto Gogoai kala antok iria ta, “Mi atung a ri Barnabas ve Saulo anig, asi karilong sunguk ani abis ke nau natala songo irilong asi karilong abis ania.” ³ Na kila apunuk kari alal ve sokotuk na kila amatung kunga singirilong le na kila atatung irilong na kilongla pasal.

Ri Barnabas ve Saulo kilongpo akus e Kuporo

⁴ Au, kilongla pasal si asok si Malanganto Gogoai na kilongla pasiang ane Seleukeia na kilongla kokos aputuk ane Kuporo, ⁵ na kianla ung e Salamis. Na kilongla palak nei keve lu i

kivung si ri Iudaia na kilongla akusku iria ta akus i God. Ioanes katapo auai ve rilong val karilong igenen asi pakangai anirilong. ⁶ Au, kilongla pasal a kulenusa aongos ang tung si kilonganla serei e Papo, na e iang kilongla duai a mangsikei a igenen Iudaia kana asan ta Bariesu, kapo igenen teng rikek na kapo mangsikei a katakai i kus amalangas kapau. ⁷ Katapo ago kuvul ve ainoinoai i rina ang kana asan ta Sergio Paulo, kapo mangsikei a igenen malangas. Na kala asok tapai ani ri Barnabas ve Saulo using katapo buk longong ani akus i God. ⁸ Au na Elumas, igenen vopo teng rikek ang, nang nia na supsupai i kana asan, kala tu talang iritol using kapo misag ani ainoinoai ke ka lomlomon. ⁹ Sikei Saulo, voiang kipo kin kapa ia ta Paulo, kala sung pukun ta Malanganto Gogoai na kala tun akit ia ¹⁰ na kala antok ta, “Numai a natnat i vo petau Ingua! Kupo petau i mamain ta bil korong aongos na kam to kapo duk ta kapau. Angisan ku kamus ta vilvil bat ani kana keve selen a Volava? ¹¹ Longong! Volava ka amiming ua asukang ke. Matam ka ba ani mang vuk pangau na ku tav arai ani malangas i makarap.” Akorong palau na vong kala pakut ia. Matana kala ba, asukang a kalapo gulegule ta sikei asi takai ania. ¹² Na ainoinoai ang kala lomlomon taun kala arai ani sa kata serei, using kala taping si akalkalit i Volava.

*Ri Paulo ve Barnabas e Antiokeia si palpal
Pisidia*

¹³ Au, ri Paulo ve keve vap ipo auai ang ve nia kila sang pelek a Papo ane palpal Pampulia na

kianla ung e Perge. Na Ioanes kala papelek iria asi kana papok ane Ierusalem. ¹⁴ Au na ria kila papelek a Perge na kila palak luai ane Antiokeia e palpal Pisidia. Na si taun i atailai kila palak nei lu i kivung na kianla sinong. ¹⁵ Au, taun kala kamus a tataot si buk i saupai na buk si ri kus amalangas, keve ainoinoi i lu ang kila ali mengen ane singiria asukang ke, “Keve tungamem, si man mipo atogon mengen si papakangai ani ri vap, kapo ro mi mengen.”

¹⁶ Au Paulo kala tapasuk na kala atung alakat a kungana asi kana mengen, “Ri vap i Israel, na ri vap i ngising vap po mamaila ang ani God, mi longong! ¹⁷ God ke singira ri vap i Israel kata pilak na keve tivura, na kata apolok alava iria si taun ang kitapo ago e Aigipto, le na kala songo suai aniria le iang ta kitmat ina. ¹⁸ Na si taun kita pasal nei ring varasai palau ang, God kata sunguk a maiten i kari keve lau rikek nei pangau i 40 na matas aongos. ¹⁹ Taun ang kilapo buk palak e Kanan, kata ngi suai ani limalengua na matan vap ang na kala alis iria ta roe ang, asi kari tauk ina. Keve bil ke kata pasal asukang ta 450 na matas aongos. ²⁰ Au, na e mung ina God kala atung kari keve ainoinoi asi angusingai tung si taun si Samuel katakai i kus amalangas. ²¹ Na ri vap kila sokotuk ta kari tulava na God kala alis iria ta Saul, kana nat ke Kis i patvap ang si Benjamin. Kata tu ainoinoi aniria si 40 na matas aongos. ²² Au le na kala luk suai ania na kala akanangai ani David asukang ta tulava. Kata mengen amalangas tatana asukang

ke, **'Nata arai ani David, nat ke si Iesai, ta kapo mangsikei a nat voiang napo buk alava ia, na ka using kag keve vubuk.'** ²³ Na le si keve tivuna i igenen ke David, kala asereiai ani Iesu asukang val kana palapalatung ani ka teng ato ri Israel. ²⁴ Aino le ani Iesu ka serei, Ioanes kata akus ri vap aongos i Israel ta ki lomom pokai na ki luk a asising asi akanangai ani kari sasakol. ²⁵ Na taun ang a Ioanes kalapo akamusai ani kana abis na kalapo uli antok asukang ke, 'Mi ago ta sekuat an ta nau kana na igenen ang mipo kokoai ania, parik. Sikei mangsikei ka aimung ig, napo tav ro angkoai luai ve asosokai palau vopo kunis ani pauk i kakina.'

²⁶ Keve tungag, mamain ta tivuna i Abaram, kuvul ve mamain ta vap voiang mipo mamaila ani God, akus i vilvil ato ke kapo pasal taun ira akorong. ²⁷ Using ri vap i Ierusalem kuvul ve kari keve ainoinoai parik kitapa kinle na Iesu sikei kitapo ba ani mengen ang si ri katakai i kus amalangas nang kipo uli tataot ania si keve taun i atailai ang. Na kitala apunuk ia si kari saupai ania ta ka mat. ²⁸ Parik kitapa sabonai ani mang sikei a lau rikek singina angkokoai asi kana mat, sikei lak kita sokotuk ainainak si Pilato asi kari raung ania. ²⁹ Kita abis a keve bil ang asukang val nei salsalik, le na kila kopos asiang ia le kuli ei na kianla asiang ia nei mata i mat. ³⁰ Sikei God kala tak atadut pok ia, ³¹ na ani keve taun miang, vap po palak ang ve nia le Galilaia ane Ierusalem, kila arai ania, asukang a kilapo akuskus amalangas tatana si kara vap. ³² Kana namempo akus imi ta akus ro ang God katala

palapalatang ve keve tivura tatana. ³³ Kana vang kalapo serei atutuman singira mamain ta tivuria ta katala tak ataduk pok a Iesu val kita salik ia si apongua i tangam, **Numai kag nat. Kana anginang kalapo punuk luai ta nau a tamam.** ³⁴ Arai, kata tak atadut pok ia asi kana ago luai ta anguan mat an. Kapo mengen amalangas ta oring ke si mengen asukang ke. Naka alis **imi ta mengen gogoai na keve bil roron ang natala alis a David tatana.** ³⁵ Io, na si mang salsalik kapa kata mengen tatana asukang ke, **Parik luai kupa angkokoai asi atolongon ani kam igenen daus asi kana sain vok nei mopong.** ³⁶ Using David, kata pakangai ani ri vap si kana taun val vubuk si God, le na kala mat, na kianla mo ia ngere keve tivuna na pukun ina kala sain vok. ³⁷ Sikei igenen ke God kata tak atadut ia parik katapa sain vok. ³⁸ Asukang a keve tungag, napo buk ani mi nas aro na oring ke ta katala mus suai ani kami keve lau rikek, asukang a namempo buk akus animi tatana, ³⁹ na le singina, man ta sikei kapo lomlomon tatana, kalapo kalakala, using a saupai si Moses parik kapa angkokoai asi akala animi. ⁴⁰ Asukang a mi aiveven vei mengen ang si ri katakai i kus amalangas kala serei atutuman singimi asukang ke. ⁴¹ **Vap po kurek ang ani God, mi longong! Nganlak mi taping na mi puka, using naka abis a mangsikei a abis e matami, sikei mi tav lomlomon lak kapa ta kag abis, kantanem kitala antok imi tatana.”**

⁴² Au kilonglapo buk soung, na ri vap kila sokotuk irilong ta keve bil ke ki anguan longong

an aniria si mang taun i atailai ang e mung.
⁴³ Au, kila soung aongos, na amiang i ri Iudaia kuvul ve ri vap i ngising voiang kitala palak luai nei laulauan si ri Iudaia, kila using ri Paulo ve Barnabas. Kilong anla angmemengenai ve ria na kilongla akikit iria kapa asi kari uli teng akit ani kana roron a God.

⁴⁴ Na si taun i atailai e mung, vap miang luai i nei rina ang kimela serei kuvul asi kari me kokolongong ani akuskus i Volava. ⁴⁵ Na ri Iudaia kita lapo atogon vinga rikek si taun kita arai ani ri vap si lapo seserei amiang ang. Kita asuai ani keve vuk kalinga rikek ani Paulo katapo tav pakangai ania si kana abis. ⁴⁶ Au, ri Paulo ve Barnabas kilongla tapasuk na kilongla mengen amadot iria asukang ke, “Tutuman, namemlong tala mengen aino ta akus i God singimi, sikei using milapo kilis a mengen ke, io milapo mengen amalangas vanang ta parik mipa angkokoai si luk ani to asikei. Asukang a kana namemlonglapo pasal taun a vap i ngising. ⁴⁷ Using a Volava kataa alis imemlong ta vuk mengen ke, **Nata asinong ua asi kam mang si ri vap i ngising, na asi kam akus ta kag vilvil ato ane si ri vap i kuli rina aongos ke.**” ⁴⁸ Si taun ri vap i ngising kila longong a mengen ang, kila uruk alava velai ani alatun ani Volava si kana mengen roron. Na vap miang iria kila lomlomon, voiang God kata lomlomonai aniria asi kari teng ani to asikei. ⁴⁹ Io, na akus i Volava kala pasal a nei palpal aongos ang. ⁵⁰ Sikei ri Iudaia kitapo duk ta vinga visuk, asukang a kila songo kuvul na keve aina asasanan kuvul ve keve ainoinoai i rina

ang asi vil arikek ani ri Paulo ve Barnabas, na kila lu suai anirilong pelek kari palpal. ⁵¹ Au na kilongla tap suai ani kaponpon pelek a kakirilong asi akanangai ani kari tav ainainak anirilong. Au le na kilongla pasal ane Ikonion. ⁵² Na vap po lomlomom ang, kitapo uli atogon uruk lava velai ani Malanganto Gogoai kapo aol iria.

14

Ri Paulo ve Barnabas e Ikonion

¹ Au e Ikonion kilongla palak ane nei lu i kivung si ri Iudaia, na kilongla mengen alava luai, na vap miang i ri Iudaia kuvul ve ri Elas kila lomlomom. ² Sikei mang matan i ri Iudaia, vap tav lomlomom, kila vil akarkarian a vingaria i mang matan vap i ngising asi kari mengen arikek ani vap la lomlomom ang. ³ Asukang a kilongla ago na taun vunga e iang. Kilongta akus alava ta asan i Volava, na kala alis irilong ta kitmat asi abis ani keve akanangai na keve vilvil ataping asi akalit ani ri vap ta akus i kana roron kapo tutuman. ⁴ Sikei ri vap i nei rina ang kila tapagal ane si pongua na matan vap. Mang matan kita tung kuvul ve ri Iudaia, na mang matan ve ngono aposel ang. ⁵ Na mang lomlomomai kala serei nei liuan i ri Iudaia ve ri vap i ngising kuvul ve kari keve ainoinoi ta ki vil akui irilong na ki li punuk irilong ta iat. ⁶ Sikei kilong tala nas a lomlomomai ang, na kilongla sip ane Lustara na Derbe, ngono rina i palpal Lukaonia, na ane si keve rina aulitai kapa. ⁷ Na e iang kilongan lapo akuskus ta akus ro.

Ri Paulo ve Barnabas e Lustara

⁸ Katapo atogon a mangsikei a igenen e Lustara katapo kak soles le si taun katapo natlik, na parik katapa pasal pulakai lik tapai. ⁹ Igenen ke katapo longong a Paulo si po mengen, na Paulo kala tun akit ia, na kala nas ta kapo atogon a lomlomon kitmat angkokoai ani ka to. ¹⁰ Asukang a kala songosongo alava taun ia ta, “Ku tapasuk na ku tung akorong ta ngono kakim.” Na kala laos atadut na kalapo pasal pulakai. ¹¹ Petau duk ang e iang kilapo arai ani bil ke Paulo kata abis ia, na kilapo songosongo si mengen i Lukaonia ta, “Pua ta ngono god ke, kilonglapo serei singira e ke kuli vunep asukang ta ri vap!” ¹² Kita lapo songo na Barnabas ta Seus, na Paulo kita lapo songo ia ta Eremes, using katapo uli tu akanangai anirilong si mengen. ¹³ Au, katakai i sula serei si Seus katapo ago e ngising palau i rina na kamela serei ta keve bulumakau na purpur mete takaman i rina, using kita lapo buk me vil alilis. ¹⁴ Sikei ngono aposel, ri Barnabas ve Paulo, kilongla longong a mengen ke na kilongla ding pok karilong keve maus na kilongla sang nei liuan i petau ang na kilongpo songosongo ta, ¹⁵ “Petau, marai sa mipo buk abis ani lau ke? Namemlongpo ngono igenen palau asukang val nami. Sikei namemlongta alis imi ta akus ro asi kami papelek ani keve nem palau ke, na mi pasal taun a God vopo to, nia kata asinong a metekuku, nei laman na keve bil aongos kapo ago e kuli rina ke. ¹⁶ Anangan si taun i keve tivura katapo uli atalipai ani mamain ta matan vap asi kari pasal using ani kari keve lomlomonai akorong.

¹⁷ Sikei kana keve alilis roron taun imi katapo mengen amalangas ta nia kapo ago. Keve taun aongos kapo uli abis ani lau roron ta kapo alis imi ta langit na kapo uli alis aduk animi ta pok roron asi vil auruk animi.” ¹⁸ Kilongta asuai ani keve mengen ke, sikei ri vap kitapo buk alava asi alilis serei singirilong, sikei e mung kilongla dual aniria.

¹⁹ Sikei mang keve Iudaia le Antiokeia na Ikonion kimela serei na kimela tak a lomlomon si ri vap, asukang a kila so na Paulo ta iat, na kila raling ia ane komo i rina ang velai ani sekpat ta katala mat. ²⁰ Sikei keve vap lomlomon kimela tung aulitai ania na kala tapasuk pok le na kala palak pok ane nei rina. Si taun using ina, kala tapasuk kuvul ve Barnabas ane Derbe.

Papok ane Antiokeia

²¹ Na kilonganla akus ta akus ro nei rina ang na vap miang kila lomlomon, na kilongla papok ane Lustara, Ikonion na Antiokeia. ²² Na kilongta mengen i papakangai ani mamain ta vap lomlomon na kilong akikit iria ta ki teng akit a lomlomon, na kilong mengen iria ta tara uli duai ani keve kitmat duk asi kara palak nei kana vainagoan a God. ²³ Au, nei siksikei a kuvkuvulan si volo rina ang kilongla atung a keve vap asi tu ainoai aniria. Kilongta alal velai sokotuk na kilongla sunglis iria e kungana i Volava, voiang kitala atung kari lomlomon singina. ²⁴ Au na kilongla paputuk a palpal Pisidia ane palpal Pamplulia. ²⁵ Na kilongla akus si ri vap i Perge, au le na kilongla pasiangan ane Ataleia, ²⁶ na le

iang kilongla sang aliu pok ane Antiokeia, rina ang kita alis irilong e kungana i God singina asi karilong apunuk ani abis ke kilongtala akamusai ania. ²⁷ Au, kilonganla serei na kilongla sosongo akuvul a kuvkuvulan i lomlomon, na kilongla mengen amalangas iria ta keve abis ang a God kata arudualai anirilong asi abis ania, na kata atun kinle na vap miang i ngising asi kari kun lomlomon. ²⁸ Na kilongla ago na taun vunga ve ri vap lomlomon e iang.

15

Kivung lava e Ierusalem

¹ Au, mang keve vap le Iudaia kila serei na kime lapo akalkalit na vap lapo lomlomon ang ta, “Man parik ki lampulit le imi val saupai si Moses, parik mipa angkoai si teng ani to.” ² Na ri Paulo ve Barnabas kilongla anggegelai alava ve ria ta bil ke. Na kila atung a ri Paulo ve Barnabas, kuvul ve mang matan vap lomlomon ani ki palak ane Ierusalem asi an angmemengenai ve ri aposel na keve vap lava ta bil ke. ³ Asukang a kila pasal val asok ang si kuvkuvulan ang, na kila pasal aliu nei ngono palpal ke ri Poinike ve Samareia. Taun kipo pasal kipo mengen amalangas ta ri vap i ngising kitala lomlon pokai, na keve tungaria kilapo atogon a uruk lava si longong ani akuskus ro ke. ⁴ Taun kianla serei e Ierusalem, ri vap lomlomon ve ri aposel na ri vap lava kila songo alak iria, na kila mengen amalangas iria ta sa na God kata abis ia singiria. ⁵ Au na mang keve vap lomlomon, kipo ago nei kuvkuvulan ke si

ri Parisaio, kila tapasuk na kila antok ta, “Kapo mamaiten ta ki lampulit iria na ki using aro na saupai si Moses.”

⁶ Asukang a ri aposel ve ri vap lava kila sinong kuvul asi angmengenai ta bil ke. ⁷ E mung i angmengenai lava, Petero kala tapasuk na kala antok iria, “Keve tungag, mipo nas ta God kata pilak iau le kabang le nei liuan imi asi kag akus ta akus ro si ri vap i ngising asi kari lomlomon. ⁸ Na God vopo arai kinle ang ani vingaria i ri vap, kata asangai ani kana ainainak aniria ta kata kun alis kapa aniria ta Malanganto Gogoai asukang palau val tara. ⁹ Asukang a tarapo sikei palau ve ria e matana i God using kata kun itoiton adaus kapa ani vingaria lakat kuli kari lomlomon. ¹⁰ Marai sa kana mipo buk atoktokngai ani God ta agon ani mamaiten lava kuli vap la lomlomon ke? Using keve tivura aino tung si tara kana anginang tarapo tav kun angkoai si asalak ania. ¹¹ Io, tarapo nas ta tarapo luk a vilvil ato le si Volava Iesu lakat kuli kana alilis roron anira, asukang palau val ria.”

¹² Na nei kivung ang kalapo musik aongos. Na ri Paulo ve Barnabas kilonglapo akuskus ta keve akanangai ve vilvil ataping kilongta abis ia nei liuan i ri vap i ngising ta kitmat i God. ¹³ E mung i karilong akuskus, Iakovo kala antok ta, “Keve tungag, mi longong. ¹⁴ Simon katale mengen amalangas ira ta kana abis a God kapo aserei ai ania si kana ngorem taun ani ri vap i ngising. Kata pilak a mang matan vap nei liuan iria ania akorong pok. ¹⁵ Asukang a keve mengen si ri kus amalangas kala serei atutuman, na salsalik

ang kapo mengen asukang ke, ¹⁶ **'E mung i keve bil ke naka serei lak na name atung aro pok kana rina na David, vola rikek ang. Io, naka abis aro ia, na naka vil adual pok kapa ia.** ¹⁷ **Ani rukun vap la sapang ang, ki gule na Volava, kuvul ve mamain ta palpal vap i ngising aongos voiang kipo songo iria ta kag asan. Nau palau a Volava vopo abis ani keve bil aongos ke** ¹⁸ **natala uli mengen amalangas le kabang tatana.'** ¹⁹ **Au na si kag ararai tara ago ta vil amaiten luai ani ri vap i ngising, taun ki ulpokai ane si God.** ²⁰ **Sikei, tara salik aniria ta panbuk si mengen amalangas ta ki ago ta angan ani sin ila iton ani ri tangatangai, na ka ago na lau i panik, na angan ani sin i vongo i ngak punuk ka ago, na angan ani rangai kapa ka ago.** ²¹ **Io, using a saupai si Moses kitapo uli malangas ia le kabang si keve rina aongos using kipo uli tataot ania nei kari keve lu i kivung si keve taun i atilalai."**

Saupai i nei kivung lava

²² **Na ri aposel ve ri vap lava kuvul ve ri vap lomlomon aongos kila ainak aroron ta ki pilak ta mang vap le singiria akorong na ki asok iria ane Antiokeia ve ri Paulo na Barnabas. Na kila pilak a Iudas, kipo kin ia ta Barsabas, kuvul ve Silas. Ngonon igenen ke kilong tapo ngono ainoinoi nei liuan i ri vap lomlomon.** ²³ **Na kila alis a panbuk asukang ke, "Namem a keve tungami, keve aposel kuvul ve mamain ta vap lava, ane si mamain ta tungamem i ngising, mipo ago e Antiokeia na Suria ve Kilikia. Roron singimi.** ²⁴ **Namemtala longong ta mang keve vap kita pasal le si kamem**

kuvkuvulan na kianla vil arikek kami ago ta keve mengen voiang kapo tav pakangai. Kita tav luk ainainak le kapa singimem. ²⁵ Na namemtala lomlomonai asi kamem asok ta mang rukun vap asi pasal ve ngono tungara roron ta ri Paulo ve Barnabas. ²⁶ Kilongtala alis asip karilong to asi abis ani kara Volava Iesu Karisto. ²⁷ Asukang a namemlapo asok a ri Iudas ve Silas asi karilong posong akit ani keve mengen aongos namemtala salik ia. ²⁸ Namempo abis palau a sa na Malanganto Gogoai kapo mengen imem asi abis ania, asukang a namem ago ta vil amaiten animi ta keve saupai miang, sikei mi using palau a keve saupai ke. ²⁹ Mi ago ta angan ani sin ila iton ani ri tangatangai, na angan ani rangai ka ago, na sin i vongo i ngak punuk kapa ka ago, na ka ago na lau i panik. Roron kakami man mi aiveven ta mi ago ta abis ani keve bil ke. Roron singimi.”

³⁰ Au na kila atatung iria, na kila pasiang ane Antiokeia. Na kila songo akuvul na kuvkuvulan ang na kila alis iria ta panbuk ang. ³¹ Na kila tataot ia velai ani uruk lava si longong ani keve mengen i papakangai ang. ³² Ri Iudas ve Silas, kilongtapo abis asukang ta ngono katakai i kus amalangas, na kilongla alis a keve mengen i papakangai na akikit aniria ani ki uruk. ³³⁻³⁴ E mung i mang rukun taun kila atatung irilong velai ani luai asi karilong papok ane si vap po asok ang anirilong. ³⁵ Sikei ri Paulo ve Barnabas kilongla ago e Antiokeia, si akusku ta mengen i Volava, kuvul ve mang vap duk kapa.

Ri Paulo ve Barnabas kilongla angtaliungai

³⁶ E mung i mang rukun taun, Paulo kala antok a Barnabas ta, “Iuang, tarung papok ane si keve rina ang tarung tala akuskus ta akus i Volava singiria na tarung an arai ani keve tungara na tarung nanas iria ta kipo saka ago an.”

³⁷ Barnabas katapo buk songo ani Ioanes, kipo kin ia ta Marko, asi kana auai ve rilong. ³⁸ Sikei Paulo kapo misag ani songo ani nat ang using kata sip pelek irilong e Pampulia na parik kata lapa anguan auai an ve rilong si abis. ³⁹ Kilongla anggegelai alava tung si kilongla angtaliungai. Barnabas kala songo na Marko na kilongla kokos ane Kuporo ⁴⁰ na Paulo kala songo na Silas na kala pasal, e mung i keve vap lomlomon kita sunglis ia si kungana i Volava ani ka pakangai ania. ⁴¹ Kata pasal ane Suria na Kilikia si akikit ani keve kuvkuvulan.

16

Timoteo kala auai ve Paulo

¹ Na kanla serei e Derbe, au le na Lustara. E iang katapo atogon a mangsikei a igenen lomlomon kana asan ta Timoteo, rinana katapo aina Iudaia na katapo lomlomon. Na tamana katapo igenen Elas. ² Keve vap lomlomon e Lustara na Ikonion kitapo mengen ta katapo mangsikei a nat ro luai. ³ Na Paulo katapo buk songo ani Timoteo asi auai ve nia, na kala luk ia na kala lampulit ia marai ri Iudaia kitapo ago e iang, using kitapo nas aongos ta tamana kapo igenen Elas. ⁴ Au na kila pasal aliu si keve rina siksikei na kipo alis iria ta keve saupai i amatung ang ta ri aposel kuvul ve ri vap lava e Ierusalem asi kari using. ⁵ Asukang

a keve kuvkuvulan ang kita lapo tung akit si kari lomlomon na tataot iria kalapo kun polok alava kapa si keve taun aongos.

Paulo kata orodung a igenen i Makedonia

⁶ Na kitan pasal e nei ngono palpal ke Purugia ve Galatia, using a Malanganto Gogoai kataala atakun iria ani ki ago tan akusku an ta akus ro e palpal Asia. ⁷ Taun kianla serei si pulis i palpal Musia, kilapo atokngai asi palak nei palpal Bitunia, sikei Malanganto i Iesu kala mengen iria si kari ago ta palak an. ⁸ Au, asukang a kila liu a palpal Musia na kianla pasiang luai tung e Toroas. ⁹ Si tenei vong ang Paulo kala arai ani mangsikei a ararai, na mang igenen le Makedonia katapo tung na kapo sokotuk ia ta, “Ku paputuk ane si kamem palpal e ke e Makedonia na kume pakan-gai animem.” ¹⁰ E mung palau i kana ararai, namemla usausa sumasuma asi kamem paputuk ane Makedonia, using namemta lapo malangas ta God kataala songo imem asi an akusku ta akus ro singiria.

Ludia kata lomon pokai

¹¹ Au, namemla kokos e Toroas na namemla sang akorong ane Samotarake, na si taun e mung ina namemla sang luai tung e Neapolis. ¹² Le iang namemla tung alak ane Pilipi, voiang kapo ainoai i rina i palpal Makedonia, na ri Rome kipo tauk ina. Io namemta ago e iang a mang rukun taun. ¹³ Na si taun i atailai namemla soung pelek a rina ang si takaman ang ngere sung using namemta lomlomonai ta kapo atogon a ring ipo sokotuk e iang. Au na nameman lapo sinong

i angmemengenai ve keve aina ang kitapo ago kuvul e iang. ¹⁴ Nei liuan i keve aina ke katapo atogon a mangsikei a aina le Tuatira kana asan ta Ludia, na katapo aina atos ta ri vakup melek. Na katapo mangsikei a aina mamaila kapa ani God. Volava kata tavas a pakangat ina si taun kata longong a keve mengen si Paulo, na kala lomlomon. ¹⁵ Au, kala luk a asing tauia, kuvul ve kana matan vap, na e mung kala antok imem ta, “Man mipo ararai ta nau nalapo lomlomon atutuman ta Volava, mime ago si kag lu.” Kata sunggil sunggil tatamem tung si namemla pasal ve nia.

Nei lu i akangbat e Pilipi

¹⁶ Taun ang namemtapo pasiang ane si ring i po sokotuk ang, namemla duai a mang kavulik asosokai katapo sangan ta ingua. Na ingua ang katapo uli atatai ania ta keve bil asi serei lak e mung. Katapo luk samui alava si abis ani abis ke ani vap i po taukai ina. ¹⁷ Katapo using imem ve ri Paulo na kapo songosongo ta, “Keve igenen ke nang kipo keve asosokai si God Lakat Luai, na kipo atatai imi ta selen asi kami sapang.” ¹⁸ Kata lapo atogon a rukun taun ania si lapo abis ani vuk lau ke, tung si Paulo kalapo masmasik arikek ania na kala taval taun ia na kala antok a ingua ang ta, “Si asan i Iesu Karisto napo antok ua ta ku sounge pelek ia!” Si vuk taun ang palau kala papelek ia. ¹⁹ Au, vap po taukai ina kila arai ta kari selen ipo luk kapkap kalapo rikek, asukang a kila teng akit ri Paulo ve Silas na kila tak asiang irilong ane si ring ipo kivung ta ri vap ane si keve

katakai i saupai. ²⁰ Na kila atung irilong mete keve katakai i saupai na kila antok ta, “Ngonon igenen ke kilongpo ngonon igenen i Iudaia. Na kilong mepo vil atagoeng a ago i nei kara rina. ²¹ Kilongpo mengen ta keve laulauan voiang tara ri Rome parik tarapa ainainak ania, asukang a tarapo tav angkokoai asi using aniria.” ²² Na vap miang luai kila tung kuvul asi mengen arikek anirilong. Na keve katakai i saupai kila asok si luang suai ani karilong keve maus na ki sasaup irilong. ²³ E mung i keve vilvil akui lava, kila asuai anirilong ane nei lu i akangbat, na kila asok a vopo ararai bat ang asi kana ararai aro luai anirilong. ²⁴ Na kala abis asukang palau val atatai ang. Kata so alak tatarilong ane neina luai i lu ang na ka vil akit a ngonon kakirilong nei liuan i pongua na vuk ei lava.

²⁵ Au, kala tung lava na nei rina na ri Paulo ve Silas kilonglapo sokotuk na kilongpo tatangam i alatun ane si God, na mang keve vap po kun ago ang nei lu i akangbat kitapo longong irilong. ²⁶ Na akorong palau mimo tavirimok lava kala serei na keve takaman aongos kila tavas na keve angus kitmat aongos i got ani vap ang kila takunis pelek a keve pukun iria. ²⁷ Igenen vopo ararai bat ang kala tapangun na kala arai ani keve takaman ang si lapo tavas asukang a kalapo sekpat ta keve vap aongos i nei lu i akangbat ang kitala angsipai aongos. Au kala luk kana samele lava asi kana raung pok ania. ²⁸ Sikei Paulo kala songosongo ta, “Ku ago ta vil arikek an anim! Using namem aongos kana namempo

ago e ke.” ²⁹ Na kala sokotuk ta ring alimang na kala sang sumasuma ane si ri Paulo ve Silas na kanla sovsulai singirilong velai ani leng lava luai. ³⁰ Kala asoung irilong ane komo na kanla sui irilong ta, “Ngono tungag, naka vil sa asi kag atogon ani to?” ³¹ Na kilongla antok ia ta, “Ku lomlomon ta Volava Iesu na ku sabonai ani to, numai kuvul ve ria vap ang nei kam lu.” ³² Le na kilongla akuskus ia ta akus i Volava, kuvul ve vap aongos ang nei kana lu. ³³ Na kala songo irilong si vuk pangau i tenei vong ang na kala galui aro karilong keve mapolok, le na kala luk a asing tauia kuvul ve kana matan vap aongos. ³⁴ Au, kala songo alak irilong ane nei kana lu na kanla sasagi anirilong. Ri vap aongos i nei lu ang kila uruk alava using kita lapo lomlomon ta God.

³⁵ Au, tenei vauk i taun ang keve katakai i saupai kila asok kari keve asosokai velai ani mengen asukang ke ta, “Akala na ngono igenen ke.” ³⁶ Na igenen vopo ararai bat ang kala antok a Paulo ta, “Keve katakai i saupai kita asok asi me akala animilong. Milonglapo kalakala si pasal. Marip ka auai ve namilong.” ³⁷ Sikei Paulo kala antok iria ta, “Kita sasaup imemlong mete ri vap, na katapo kovek luai i taun animemlong si mengen, kantanem namemlongpo igenen i Rome, sikei kila so alak tatamemlong nei lu i akangbat. Au, kilapo buk asok suai musik animemlong? Parik. Mila antok iria ta riria akorong kime akala tapai animemlong!” ³⁸ Na keve asosokai ang kianla antok a keve katakai i saupai ang ta keve mengen ang, na kilapo leng si longong ta kilongpo

ngono igenen i Rome. ³⁹ Asukang a kimela posong aro singirilong na kila asoung aroron irilong, le na kila sokotuk irilong asi karilong papelek suai aro ani rina ang. ⁴⁰ Na kilongla soung na kilongla pasal ane nei lu si Ludia, na kilong anla angruduai ve ri vap lomlomon na kilongla alis a mang keve vuk mengen i akikit aniria, le na kilongla pasal.

17

Neikien lava e Tesalonike

¹ Au, kila pasal ane Ampipolis le na ane Apolonia na e mung kila pasal tung e Tesalonike, na ri Iudaia i rina ang kitapo togon kari lu i kivung. ² Paulo kata palak nei lu ke val katapo uli abis ania, na si potol a taun i atailai katapo angmengenai ve ri vap ta mengen i nei salsalik, ³ na kapo akalit iria ta tutuman i mengen ke ta igenen i akanangai ka kui, ka mat na ka tadut pok, na kalapo mengen iria ta, “Iesu ke napo akuskus imi tatana, ninia palau na igenen i akanangai.” ⁴ Na mang matan iria kila lomlomon na kila auai ve ri Paulo na Silas kuvul ve mang keve Elas miang vap po mamaila ang ani God na mang keve aina asasanan miang kapa. ⁵ Sikei ri Iudaia kita lapo atogon lomlomonai rikek asukang a kila songo akuvul na mang keve vap rikek po ago palau nei keve selen i rina ang. Na kila itoitonai ani kari kuvkuvulan na kilapo tutupongai akeke pulakai nei rina. Kila sang ane nei lu si Iason asi an gulegule anirilong asi kari an tak anirilong ane komo na kilongme tung e mataria i ri vap. ⁶ Sikei parik kita lapa sabonai

anirilong asukang a kila tak palau a Iason ve mang keve vap lomlomon ane si keve ainoinoai i rina ang. Na kipo songosongo ta, “Keve tauan ke kipo gulegule pisu pulakai si keve rina aongos na kana kime lapo ago nei rina. ⁷ Na Iason kata songo alak iria nei kana lu, na kana kipo putuk a saupai si Kaisar using kipo antok ta kapo atogon a mang tulava, kana asan ta Iesu.” ⁸ Taun ang a petau lava i rina ang kuvul ve kari keve ainoinoai kila longong a mengen ke kilapo pisu alava luai. ⁹ Asukang a kila antok a Iason ta ki asinong tapai ta rukun kapkap le na ki longong aro na mengen ke, le lak na kila atolongon iria.

Ri Paulo ve Silas e Beroia

¹⁰ Au keve vap lomlomon kila asok sumasuma ri Paulo ve Silas ane Beroia tenei vong. Si taun kilongla serei kilongla palak luai ane nei kari lu i kivung ri Iudaia. ¹¹ Keve Iudaia ke parik kitapa pok val ria e Tesalonike. Lomlomonai iria katapo tavas aro si longong ani akus ro. Kitapo atogon a vubuk lava luai si longong ani mengen ang na kipo uli ararai pok kapa ani mengen i nei salsalik asi arai ta keve mengen ang kapo tutuman. ¹² Amiang iria kita lomlomon kuvul ve keve aina asasanan miang i Elas, ve mang keve tauan duk kapa. ¹³ Au, ri Iudaia e Tesalonike kila longong ta Paulo kanlapo anguan mengen an ta akus i God e Beroia, asukang a kimela serei asi kari an vil akarkarian ani ri vap. ¹⁴ Au na ri vap lomlomon kila asok sumasuma na Paulo ane ngerelo, sikei ri Silas ve Timoteo kilongla ago pok. ¹⁵ Vap po auai ang ve Paulo kila pasal ve

nia na kianla atatung ia e Atenai. Le na kimela papok velai ani mengen amalangas ani ri Silas ve Timoteo asi karilong pasal sumasuma using ania.

Paulo e Atenai

¹⁶ Au, Paulo katan lapo kokoai anirilong e Atenai, na taun kapo ararai pulakai kala mamakus alava using kapo arai ta rina ang kapo duk ta tangatangai. ¹⁷ Asukang a kala palak ane nei lu i kivung na kanlapo angmengenai ve ri Iudaia na ri vap i ngising vap po mamaila ang ani God. Na si mang keve taun kanpo angmengenai kapa ve ri vap kapo duai pulakai aniria nei ring ipo asesel. ¹⁸ Na mang keve vap nas kipo kin iria ta ri Epikourio na ri Sitoiko, kilapo anggegelai ve nia. Mang matan iria kita antok ta, “Igenen tanio ke kapo buk mengen ta sa?” Na mang matan kila antok ta kapo buk akuskus ta ri tangatangai i mang keve rina. Using katapo akuskus ta tadut pok ang si Iesu. ¹⁹ Asukang a kila songo alak ia ane nei kivung e Areopago na kianla antok ia ta, “Ku mengen imem ta akalkalit tanginang ke using namempo buk nas ania. ²⁰ Mengen ke kapo tangis atanginang e talingamem, asukang a namempo buk nas ani supsupai ina.” ²¹ Ri vap tauk i Atenai akorong kuvul ve ri sokoung kitapo uli amun ani kari taun si longong na angmengenai ta keve bil tanginang.

²² Au, Paulo kala tung mete kivung ang e Areopago na kala mengen iria asukang ke, “Vap i Atenai, napo arai animi ta mipo vap uli soturun-gai aro. ²³ Taun natapo pasal aulitai si arai ani kami keve tangatangai, nata arai ani mangsikei a

ring i po alilis serei si tangatangai na kapo atogon a mangsikei a salsalik kuluna kapo mengen ta, 'Kana na rina si god ang parik tarapa nas ia.' Kana vang napo akusku imi ta God ke mipo soturungai singina sikei parik mipa nas ia. ²⁴ God vo abis ani kuli rina ke ve keve bil aongos, ninia palau kapo Volava i metekuku na kuli rina, na parik kapa ago si lu i abis ta kunga. ²⁵ Na parik kapa inongos taun kara papakangai ania, using ninia akorong kapo alis ta to ve malu na keve bil aongos. ²⁶ Le si sikei a igenen kata asereiai ani mamain ta matmatan vap aongos asi kari ago kuli rina ke, na ninia akorong kata saupai ani keve taun na keve ring asi kari ago. ²⁷ Ani ri vap ki gulegule ia, using si man ki gulegule ia kila angkokoai si sabonai nganing ania. Sikei tutuman ina nang ta parik kapa ago avunga ira. ²⁸ Using le singina tarapo nas a tukulai ina i to, na le singina tarapo aupele. Io, asukang val kami mang vap tatangam kita tangam ta, 'Tarapo kana inatus.' ²⁹ Io na using tarapo kana inatus, tara ago ta lomon ania ta God kapo ararai val keve tangatangai i pulpul ta nas si ri vap, nang kipo abis ia ta gol, silva na mang keve iat kapa. ³⁰ Aino ri vap kitapo ago si vong asukang a God parik katapa marala. Sikei kana kapo asok ri vap i keve rina aongos asi kari lomon pokai, ³¹ using kataala atung a taun na kala akanangai ani kana igenen, voiang kata mat na kata tak atapasuk pok ia si akalit amalangas ta ninia palau nang. Na igenen ang ka akala na ri vap i kuli rina aongos si selen korong luai."

³² Si taun kita longong a mengen i tadut pok le si mat, mang matan iria kita lapo angkus kurek tatana. Sikei mang vap kila antok ta, “Si mang taun ro e mung ku anguan mengen an ta mengen ke.” ³³ Le na Paulo kala papelek na sinong kuvul ang. ³⁴ Na mang keve vap kila auai ve nia na kilapo lomlomon. Mangsikei iria kana asan ta Dionusio, katapo igenen i kuvkuvulan ang e Areopago, kuvul ve mang aina kapa kana asan ta Damaris, na mang matan kapa.

18

Paulo e Korinto

¹ E mung ina kala papelek a Atenai na kala pasal aliu ane Korinto, ² na e iang kala angruduai ve mang Iudaia kana asan ta Akulas. Igenen ke kata liklik e Pontiko. Na rilong ve kana aina ta Piriskila kilongta serei amukmuk palau le Italia, using a Kalaudio kata asok suai aongos ani ri Iudaia vap po ago ang e Rome asi kari pasal suai. Asukang a kanla serei singirilong. ³ Taun kata ago ve rilong katan lapo abis kuvul ve rilong, using katapo papakangai anirilong si abis using kitolpo volo katakai i abis lu i vakup. ⁴ Na si keve taun i atailai aongos kanpo uli angmengenai ve ri Iudaia na ri Elas asi kari lomon pokai.

⁵ Le na ri Silas ve Timoteo kilong mela serei le Makedonia. Asukang a Paulo kata alis kana taun aongos si akuskus amadot ani ri Iudaia ta Iesu, nia palau na igenen i akanangai. ⁶ Sikei kitapo misag ani longong ania velai ani mengen i nau varas. Asukang a kala tap suai ani kaponpon

pelek kana maus e mataria na kala antok iria, “Mamaiten i kami mat ka gon singimi akorong pok, nau napo kalakala. Tutapongai le si taun ke naka pasal taun a ri vap i ngising.” ⁷ Kala sounng pelek a lu ang na kala palak nei lu si mang igenen kana asan ta Titio Iusto, kapo mamaila ani God, na kana lu kapo tung ngere lu i kivung ang palau. ⁸ Na Kirispo, vo aiveven ani lu i kivung ang kala atung kana lomlomon si Volava kuvul ve matan vap i nei kana lu. Na amiang i ri Korinto kita longong ani kana keve mengen a Paulo, na kila lomlomon na kila luk kari asing tauia. ⁹ Na Volava kala serei si Paulo nei orodung tenei vong na kala antok ia ta, “Ku ago ta leng an ani mengen ta asan ig, na ku ago ta pakut an ani ngurum. ¹⁰ Using nau naka auai ve numai, asukang a kapo kovek i mangsikei ka vil arikek luai ani pukun im. Using napo duk ta vap si rina ke.” ¹¹ Na kala ago le e iang na sikei a matas na inongos si akusku ani ri vap ta mengen si God.

¹² Si taun ke, Galio katapo ainoinoai ani palpal Akaia, asukang a ri Iudaia kila tung kuvul asi vil arikek ani Paulo, na kila tak ia ane mete saupai ¹³ velai ani mengen ta, “Igenen ke kapo aisuisul ri vap asi kari soturungai si God si selen tanginang voiang kapo putuk kamem saupai.” ¹⁴ Na Paulo kalapo buk mengen sikei Galio kala antok ri Iudaia ta, “Man a igenen ke katala bil arikek vo si man katala putuk a saupai, io nala angkoai si longong ani kami keve mengen, ¹⁵ sikei using mipo anggegelai kana ta keve nem palau i kami saupai akorong, io kalapo gon e kungami. Nau parik napa angkoai si saupai ani keve bil

asukang ke.” ¹⁶ Na kala kirikai suai aniria pelek a lu i saupai ang. ¹⁷ Na kila pataun a Sostenes, igenen vopo ainoinoai ani lu i kivung ang na kianla teng akit ia na kila vibis arikek ia e iang mete lu i saupai ang. Na Galio parik katapa telan ta bil ang.

Paulo kata papok ane Antiokeia

¹⁸ Paulo kala ago na mang rukun taun miang e iang, le na kala pasal pelek na vap lomlomon ang na kala kokos asi kana sang ane Suria, na ri Piriskila ve Akulas kilongla auai ve nia. Sikei aino le ani ki tadut, kala tok suai ani ung i patuna e Kengkereai asi akamusai ani kana atu vala. ¹⁹ Le na kianla serei e Epeso. Kianla ang taliungai e iang ve rilong, sikei nia kala palak ane nei lu i kivung na kanlapo angmemengenai ve ri Iudaia. ²⁰ Na kila sokotuk ia asi kana ago tapai ani mang rukun taun ve ria, sikei parik katapa ainainak. ²¹ Sikei e mung ina, taun kalapo usausa asi kana tapasuk, kala antok iria, “Naka anguan serei pok an lak si man ke God ta vubuk.” Au, le na kala sang pelek a Epeso. ²² Na kanla serei e Kaisareia na kala palak tapai asi an vokol ani kuvkuvulan i vap lomlomon, le na kala pasal aliu ane Antiokeia. ²³ Kanla ago e iang na mang rukun taun le na kala tapasuk pok asi kana pasal aongos ani Galatia ve Purugia, na katapo akikit a ri vap si kari lomlomon.

Apolo e Epeso

²⁴ Mangsikei a Iudaia, kana asan ta Apolo, kita ingus ia e Aleksanderes, na katapo igenen malangas, kanla kun serei e Epeso, na kapo nas

aro na keve mengen i nei salsalik. ²⁵ Katala luk a mang keve akalkalit si selen i using ani Volava. Katapo akuskus velai ani vubuk lava, na katapo mengen ta mengen tutuman i Iesu. Sikei kana malangas kalapo kudik using katapo nas papalik a asing tauia ang si Ioanes. ²⁶ Kata mengen amadot nei lu i kivung, na taun ri Piriskila ve Akulas kilongla longong ia, kilongla songo ia na kilonganla palpalas aro na selen asi using ani God singina. ²⁷ Na kalapo buk ane Akaia, asukang a keve tungana kila pakangai ania si salik buk ane si ri vap lomlomon asi kari ruduai ania. Kanla serei na kalapo pakangai alava ani vap ang kana roron a God kata vil iria asi kari lomlomon. ²⁸ Using katapo anggegelai alava luai ve ri Iudaia, sikei katapo dual using katapo uli akalkalit amalangas luai le nei salsalik ta Iesu nia na igenen i akanangai.

19

Paulo e Epeso

¹ Taun a Apolo kata anlapo ago e Korinto, Paulo kala pasal ane Epeso si selen ang e pangkul. Na kanla sabonai ani mang keve vap lomlomon, ² na kala sui iria ta, “Sa, mitala luk na Malanganto Gogoai si taun mita lomlomon tapong?” Na kila antok ta, “Parik. Parik namempa longong lak ta kapo atogon a Malanganto Gogoai.” ³ Na kala anguan sui an ta, “Au na mita luk a saka asing tauia an?” Na kila antok ta, “Asing tauia ang si Ioanes.” ⁴ Na Paulo kala antok ta, “Ioanes kata asing tauia ri vap asi akanangai ta kitala

lomon pokai na kata antok kapa iria ta ki atung kari lomlomon si vopo serei e mung ang ina, nang kana asan ta Iesu.” ⁵ Taun kila longong a mengen ke, kila luk a asing tauia ang si asan i Volava Iesu. ⁶ Na Paulo kala amatung a kungana singiria na Malanganto Gogoai kala palak singiria na kilapo mengen ta keve mengen i mang keve rina anglok na kilapo mengen i kus amalangas kapa. ⁷ Tataot i keve vap ke katapo asukang ta 12 aongos. ⁸ Na kala palak nei lu i kivung na kanpo uli mengen ta vainagoan si God. Katapo mengen alava ani ri vap asi kari lomlomon. Katapo abis e iang asukang ta potol a ulen aongos. ⁹ Sikei mang matan iria, kitapo vinga kit arikek na kipo misag ani lomlomon. Kita lapo mengen arikek kapa ani selen i lomlomon. Asukang a Paulo kala atolongon iria, na kala songo le na vap po lomlomon ang, na si keve taun aongos kian lapo uli ago kuvul i angmemengenai nei lu i akalit si Turano. ¹⁰ Katapo abis e iang asukang ta pongua na matas aongos. Asukang a ri Iudaia ve ri Elas aongos i palpal Asia kita lapo nas a akuskus i Volava.

Keve nat si Sikevas

¹¹ God katapo ali kitmat si Paulo asi kana abis ani mang keve vilvil ataping petekai luai. ¹² Asukang ke ta ri vap kitapo luk kana keve vuk vakup vo maus ipo alak, na kipo luk iria ane si ri vap malepen, na kilapo nasai ani to, na ri ingua kapa kitapo sip ani kana keve vakup. ¹³ Mang keve vap Iudaia kapa kitapo atokngai si lu suai ani ri ingua si asan i Iesu. Na kipo pasal

ane si keve rina na kipo posong a vuk mengen ke, “Si asan i Iesu voike na Paulo kapo akusku tatana, mi soung suai!” ¹⁴ Au, katapo atogon a limalengua na angtsimal kitapo abis a abis ke. Tamaria kapo mangsikei a ainoinoai si ri katakai i sula si ri Iudaia kana asan ta Sikevas. ¹⁵ Au, mangsikei a taun ingua ang kala antok iria ta, “Napo nas ri Iesu ve Paulo, sikei parik napa nas imi.” ¹⁶ Na igenen vopo sangan ta ingua ang kala laos alakat na kalapo vibis arikek pulakai aniria using katapo dual arikek. Mang matan iria kita lapo asasaling rangai na kilapo sang ta varas kapa. ¹⁷ Taun ri Iudaia ve ri Elas e Epeso kila longong a akusku ke, kilapo leng alava. Asukang a kilapo mamaila aro luai ani kitmat i Volava Iesu. ¹⁸ Na amiang i ri vap lapo lomlomon ang, kimela serei asi kari me mengen amalangas ta kari keve abis rikek. ¹⁹ Amiang i ri vap po teng rikek ang kita mela suluk kari keve buk e mataria i ri vap. Kita tataot a samsamui i keve buk ang na kata serei asukang ta 50,000 na vuk silva. ²⁰ Asukang a kitmat i mengen si Volava kata pasal a keve ring papan na kala serei amadot luai.

Marala lava si ri vap i Epeso

²¹ E mung i keve bil ke Paulo kala lomlomonai si kana pasal aliu nei rina e Makedonia na Akaia le na ka ane Ierusalem, using kala lomlomonai ta, “Man nanla arai tapai ani Ierusalem, na pasal kapa ane Rome.” ²² Au na kala asok ri Timoteo ve Erasto ngono tungana ipo auai ve nia ane Makedonia sikei nia kala ago alava lik tapai e palpal Asia.

²³ Si taun ang akorong katapo atogon a angpispisuai lava marai lauluan i using ani selen i lomlomon. ²⁴ Na Demeterio katapo mangsikei a igenen kapo abis kankanuai i lu si Artemis ta iat miminaungan na kapo luk a kapkap lava si abis ke na kapo pakangai aro ani kana petau. ²⁵ Kata songo akuvul iria kuvul ve mang matan kapa kipo kun ago si abis ke, na kala antok iria ta, “Kag petau, mipo malangas ta tarapo luk a kapkap lava si abis ke. ²⁶ Val mita arai na mila longong a sa na igenen ke Paulo kapo abis ia na vap miang i Epeso na palpal aongos i Asia kipo using ia. Na kapo antok ta keve tangatangai i abis ta ri vap parik kipa god tutuman. ²⁷ Na sukana kara abis ka togon asan rikek. Na parik ta kara abis papa, sikei Artemis, god lava ke si ri Asia na e kuli rina aongos ve lu i atailai ang kapa, ki mengen arikek na miminaungan lava ina.”

²⁸ Taun kila longong a mengen ke kala pat iria na marala na kila songosongo asukang ke ta, “Artemis si ri Epeso kapo tavirimok luai!” ²⁹ Na angpispisuai lava kala serei nei rina aongos ang. Na ri vap kila teng akit ri Gaio ve Aristarko ngono igenen le Makedonia nang kilong tapo auai ve Paulo na kila sang ve rilong ane nei ring ipo kalkalum. ³⁰ Na Paulo kapo buk pasal taun ani vap ang sikei ri vap lomlomon kila atakun ia. ³¹ Na mang keve tungana, kipo asananan lava nei palpal Asia, kila ali mengen i aikut ania si kana ago ta palak an nei rina i kalkalum ang. ³² Au na nei liuan i kivung ang kala atogon a angpispisuai lava. Using mang

matan kipo songosongo ta mangsikei a bil na mang matan kipo kun songosongo ta mang matan bil pulakai, na amiang iria parik kipa nas ta kitame vil sa akorong. ³³ Na ri Iudaia kila ging alak a Aleksandero ane no na mang keve vap kilapo mengen papakangai ania na kala atung alak a kungana si kari musik na ka palas a keve bil ang dong a ri vap. ³⁴ Sikei taun kila kinle ia ta kapo mangsikei a Iudaia, kila songosongo kuvul aongos ta sikei a songosongo asukang ke ta, “Artemis si ri Epeso kapo tavirimok luai!” Kitapo songosongo na taun vunga luai. ³⁵ Au na igenen lava ipo salsalik ani rina ang kala atakun a petau ang na kala antok iria ta, “Nami ri vap i Epeso, tarapo nas ta kuli rina aongos kipo malangas ta rina lava ke na Epeso kapo aiveven na lu i atailai si Artemis ve keve kankanuai ina nang kipo uak le metekuku. ³⁶ Na using a keve bil ke kapo tutuman napo buk ani mi ago musik na mi ago ta bil an ta mangsikei a bil. ³⁷ Na kana mita mela serei ta ngono igenen ke sikei parik kilong tapa vil arikek a lu i atailai vo kilong tala mengen arikek ani kara god. ³⁸ Au, man Demeterio ve kana petau kipo atogon neikien ani mang anu, kapo togon a vap kipo teng saupai na kapo togon taun na e iang kian arai ani kari keve mamaiten. ³⁹ Sikei man kapo atogon a mang bil lak mipo lomlomoni ania kapo ro tara vil akorong aongos ia nei liuan i vap ke. ⁴⁰ Using man a ri ainoinoi ki arai ani angpipisuai kana, ka angkoai si ki saupai anira singina, using kapo kovek i tukulai roron ina na parik tarapa angkoai si mengen i asapang anira singina.” ⁴¹ E mung i kana la posong ani mengen

ke kala asok suai ani vap aongos ang.

20

Paulo kata pasal ane Makedonia na Elas

¹ Au, visvis ang kalapo kamus na Paulo kala songo akuvul na keve vap lomlomon na kala mengen i papakangai aniria kuvul ve posong aro singiria. Au na kala papelek iria ane Makedonia. ² Na si keve palpal ang nei kana paspasal kala pakangai aniria ta mang keve mengen roron, na kanla serei e Elas, ³ na kanla ago na potol a ulen. Kalapo usausa asi kana pasal ane Suria sikei ri Iudaia kita lapo buk raung ania na kala papok ane Makedonia. ⁴ Keve vap ke kita auai ve nia. Sopataro nat si Puro le Beroia, na Aristarko ve Sekundo le Tesalonike, na Gaijo le Derbe, na Timoteo, na Tukiko ve Toropimo le Asia. ⁵ Na keve igenen ke kila pasal aino na kianla kokoai animem e Toroas. ⁶ E mung i matan angan i saui i tav tol, namemla kokos na namemla sang pelek na Pilipi na e mung i palpalima na taun namemanla angruduai pok e Toroas. E iang namemanla ago na limalengua na taun aongos.

Akamusai i pasal si Paulo ane Toroas

⁷ Si ainoai i taun e mung i taun i atailai namemla serei kuvul si me matan angan kuvul. Na Paulo katapo mengen avunga tung si liuan vong using kapo lomlomonai ta ka tapasuk tenei vaik. ⁸ Katapo atogon a keve alimang kitapo ni si palpal lakat i lu ang namemtapo ago kuvul singina. ⁹ Na mangsikei a igenen tanginang kana asan ta Eutuko katapo sinong lakat kuli matakoto

na kalapo buk rot arikek si taun ang a Paulo kapo mengen lak. Na kala rot punuk na kala uak le ring lakat i lu ang ane vunep na e iang taun kila sunguk atung ia kila arai ta katala mat. ¹⁰ Paulo kala pasiang na kala suai ania kuli pukun i nat ang na kala vongok ia. Na kala antok ta, “Mi ago ta mamakus an. Kapo to.” ¹¹ Na Paulo kala tapasuk na kanla kiklak na kila teng a matan angan ang. Na kala mengen singiria tung si tangat, na kala pasal pelek iria. ¹² Nat ang, kita songo ia ane si kana lu na kilapo uruk alava using kalapo to.

Pasal le Toroas ane Mileto

¹³ Namemla pasal aino kuli perengan si an kokoai e Aso ani Paulo using katapo pasal e selen, asukang val kana lomlomoni. ¹⁴ Taun namemanla angruduai e Aso, namemla akos le ia ane Mitulene, ¹⁵ na le iang namemanla sang serei si mang kulenusa ngere Kio. E mung i mang taun namem anla serei e Samos na si taun ang pok namem anla serei e Mileto. ¹⁶ Using Paulo kata lomlomoni asi kana sang liu ani Epeso using katapo misag ani amomole nei palpai Asia, using man kalapo ro ania, kana vubuk asi an ago e Ierusalem si taun i Pentekoste.

Posong ro si Paulo ane si keve vap lava i Epeso

¹⁷ Le Mileto, kala ali mengen ani ri ainoinoai i kuvkuvulan ang e Epeso asi kari an ruduai ania. ¹⁸ Taun kila serei kala atatai iria ta, “Mipo malangas kag laulauan i ago ve nami le si kag ainoai i serei e Asia. ¹⁹ Natapo uli auak anig velai ani tangis na nala vil korong kana keve avibisan

a Volava, si taun ang ri Iudaia kitapo buk raung anig singina. ²⁰ Na parik natapa teng apok le ta mangsikei a nem si taun nata alis imi ta kana mengen a God. Natapo akuskus e ring malangas na e nei kami keve lu kapa. ²¹ Natapo uli atai amadot ani ri Iudaia ve ri Elas ta ki lomom pokai pelek kari keve rikek na ki lomlomom ta kara Volava Iesu. ²² Au na kana vang, Malanganto Gogoai kalapo sunggil iau asi pasal ane Ierusalem na parik napa malangas ta sa kan serei singig e iang. ²³ Napo malangas palau ta lu i akangbat ve mamaiten ka duai iau val Malanganto Gogoai katapo uli atai anig si keve rina. ²⁴ Sikei napo tav lomlomom pok tatag using napo buk akamusai tapai ani kana avibisan a Volava Iesu asi akus ta kana ro na God val kataala asok iau.

²⁵ Au arai, natala akus na amiang imi ta vainagoan si God. Using e mung napo nas ta parik mipa anguan arai pok an anig. ²⁶ Asukang a napo anguan atatai amadot animi ta man a mangsikei imi kanla mun, nau napo kovek i mamaiten singina. ²⁷ Using parik natapa lolokovo luai si mengen animi ta kana keve mengen aongos a God. ²⁸ Mi aiveven imi ve kana vap a God using kana vubuk na Malanganto, using kataala samui imi ta rangai i kana nat. ²⁹ Napo nas ta si man nala pasal suai ri kauvek kalat ki palak nei liuan imi na kipo tav angkoai si anangnangai animi. ³⁰ Na mang keve vap i nei kami kuvkuvulan akorong kapa ki kapau alava asi atokngai ausingai alok ani ri vap lomlomom. ³¹ Asukang vang a mi aiveven aro, velai ani malangas ta nau natala akalit imi si potol a matas aongos velai ani lum

mata. ³² Na mi ago si kana aiveven na kana roron a God. Na ninia ka itoiton kana vap na ka atautauia imi ta miminaungan ang si kana vap daus. ³³ Parik natapa mata taun kami keve gol na silva na vakup. ³⁴ Nami akorong mipo malangas ta nata abis asi apunuk pok ani kag inongos kuvul ve volo tasig. ³⁵ Si keve oring aongos nata akalit imi ta selen asi abis adual asi pakangai ani vap kipo malum, val Volava Iesu kata antok, 'Alilis kapo ro luai ani sesel pok.' ”

³⁶ Taun kala kamus ta mengen, kala sovusulai si sokotuk ve ria. ³⁷ Na kilapo tangis na kipo vongok a Paulo na kipo lulus ia. Kitapo makus using kata antok iria ta parik kapa angkoai si anguan arai an aniria. ³⁸ Bil voiang katapo vil amakus luai aniria nang kana mengen i antok ang aniria ta parik kipa angkoai si anguan arai ania. Na kila pasal kuvul ve nia asi an atatung ania kuli perengan.

21

Paulo kala pasal ane Ierusalem

¹ E mung i kamem la angtaliungai, namemla sang akorong luai tung e Kos. Na si taun e mung ina namemla sang ane Rodo, le na namemla sang ane Patara. ² Au, e iang namemanla sabonai ani mang perengan katapo usausa si sang ane Poinike, asukang a namemla kokos kuluna na namemla sang. ³ Taun namemla arai ani Kuporo, namemla sang liu ia e palkais imem, na namemla sang luai tung e Suria na namemanla ung e Turo asi kari an asiang ani usausan i perengan ang. ⁴ Au, namemla tung alak asi an arai ani ri vap

lomlomon e iang, na namemla ago ve ria ani limalengua na taun. Le si Malanganto Gogoai kila antok a Paulo si kana ago ta pasal an ane Ierusalem. ⁵ Au, kala kamus kamem taun i ago ang e iang na namemla pasiang pok si kamem paspasal akorong. Na ri vap lomlomon kuvul ve kari keve aina na kari inatus kila auai ve namem pelek suai ani rina ang ane ngerelo, na e iang namem anlapo soturungai i sokotuk. E mung i kamemla anglulun, ⁶ namemla kokos kuli perengan ang na ria kila palak pok ane rina.

⁷ Au, e mung, si namemla sang pelek a Turo namemanla serei e Potolemais, na e iang name-manla angruduai ve keve tungara na namemla ago ve ria ani sikei a taun. ⁸ Na si taun e mung ina namemla papelek a rina ang na namemanla serei e Kaisareia na namemla ago nei lu si Pilipo katakai i akus ta akus ro na kapo mangsikei i limalengua ang, na namemla ago ve nia. ⁹ Na kapo atogon kana puat a kavulik tanginang kipo katakai i kus amalangas. ¹⁰ E mung i mang rukun taun i kamemla ago ang e iang, Agabo mang katakai i kus amalangas le Iudaia kamela serei. ¹¹ Na kamela pakasang taun imem na kala luk kana ngenge na Paulo na kala got a ngono kungana pok ve ngono kakina tatana na kala antok ta, “Malanganto Gogoai kapo mengen ta, si selen ke palau ri Iudaia i Ierusalem ki got a votauk i ngenge ke na ki alis ia e kungaria i ri vap i ngising.” ¹² Si taun namemla longong asukang ke kuvul ve mang matan e iang, namemla sokotuk ia si kana ago ta palak an ane Ierusalem. ¹³ Na Paulo kala antok ta, “Marai sa mipo tangis na milapo vil

atameng a vingag? Using napo usausa ani kian got iau e Ierusalem, na man kala asukang, nakan mat kapa marai asan i Volava Iesu.” ¹⁴ Asukang a parik namemlapa angkoai si mengen i atakun ania na namemla atalipai ania na namemla antok ta, “Kapo ro, Volava ka using kana vubuk.”

¹⁵ E mung i rukun taun ang namemla usausa na namemla tutupong kamem pasal alak ane Ierusalem. ¹⁶ Na mang keve vap lomlomon le Kaisareia kila auai ve namem tung si kianla ataturung imem si lu si Manason le Kuporo, kata lapo igenen lomlomon le kabang, ani namem rot si kana lu.

Paulo kanla vokol a Iakovo

¹⁷ Au, namemanla serei e Ierusalem na keve tungara e iang kila songo alak aro imem velai ani uruk lava. ¹⁸ Na si mang taun ang namemla pasal kuvul ve Paulo si kanan arai ani Iakovo na keve vap lava aongos kitapo ago. ¹⁹ Au, kala lulun aongos iria na kala mengen amalangas aroron iria ta kana abis e nei liuan i ri vap i ngising na keve bil aongos ang a God kata abis ia singiria. ²⁰ Taun kita longong a akus ke kila alatun a God. Na kila antok ia ta, “Au tasimem, kupo malangas ta amiang luai i ri Iudaia kilapo lomlomon na ria aongos kipo buk alava na using ani saupai. ²¹ Kitala longong ta numai kupo akalkalit a ri Iudaia kipo ago nei liuan i ri vap i ngising asi kari lomom suai ani saupai si Moses na ki ago ta lampulit an ani kari inatus na ki ago ta using an ani kara laulauan. ²² Au, tara vil sa? Using ki malangas ta kulapo ago e ke. ²³ Asukang a ku abis

a bil ke kana namem antok ua tatana. Tarapo atogon kana na puat a igenen kitoltala atu vala. ²⁴ Au, ku pasal ve ritol na ku auai kuvul ve ritol si vilvil adaus animitol na ku samui karitol kope ani kitol angkoai si dik ani vangang iritol. Ani ri vap asi kari nas ta kari keve mengen i po mengen ang anim kapo kovek i tutuman ina, na ki arai ta numai kupo using aro na saupai. ²⁵ Au, na ani vap lapo lomlomon ang nei liuan i ri vap i ngising, namem tala salik ane singiria ta kamem lomlomonai ta ki ago ta angan an ani sin ila iton ani ri tangatangai, na rangai kapa ki ago ta angan an ania, na sin i vongo kita ngak punuk ia, na ka ago kapa na lau i panik.” ²⁶ Au, si mang taun ang e mung, Paulo kala pasal ve volo igenen ang na kitolanla abis a abis i vilvil adaus ve nia. Le na kala palak nei rina i atailai asi kanan mengen amalangas ta karitol taun i vilvil adaus angisan ka kamus na kitolme alis karitol keve alilis.

Kita teng akit a Paulo nei rina i atailai

²⁷ Au, limalengua na taun ang kalapo usausa aliu ani kamus na ri Iudaia le palpal Asia kila arai ani Paulo nei rina i atailai na kila vil akarkarian a ri vap aongos na kila teng akit ia. ²⁸ Na kila songosongo ta, “Ri vap i Israel, mi me pakangai animem. Kana vang na igenen, voiang kapo pasal pulakai na kapo akuskus si ri vap i keve rina aongos na kapo kilis kara vap na kara saupai na rina ke kapa. Na mang anu, kana kame lapo songo ri Elas ane nei rina i atailai na kamela vil avisuk a ring gogoai ke.” ²⁹ Using kitala arai ani Toropimo le Epeso, katapo ago ve nia nei rina lava ang, asukang a kipo sekpat ani Paulo

kata songo alak ia ane nei rina i atailai. ³⁰ Na nei rina lava aongos kilapo taping na ri vap kilapo angsoung pulakai na kimela teng akit a Paulo na ki dal asoung ia pelek a rina i atailai na kila akang a keve takaman i rina. ³¹ Taun kilapo usausa si raung ania, ainoinoai lava i vap ipo visvis kala longong ta katapo atogon a angpipisuai lava kata serei nei rina lava aongos e Ierusalem. ³² Sumasuma palau kala songo le na mang keve vap i visvis ve kari keve ainoinoai na kila sang asiang taun iria. Taun kila arai ani ainoinoai lava ang ve kana petau na kila aulei ta sasaup ani Paulo. ³³ Au ainoinoai lava ang kala pasal taun ia na kanla teng akit ia na kala asok asi got ania ta pongua na angus kitmat. Au na kalapo susuai ta ninia na si na kata vil sa akorong. ³⁴ Na mang matan i petau ang kipo songosongo ta mang mengen na mang matan ta mang mengen petekai. Na using parik kapa luk korong a sa kipo mengen tatana, using kipo amasmasik alava, kala asok si songo ania ane si ring ipo ago ta ri vap i visvis. ³⁵ Taun kanla serei mete takaman keve vap i visvis kila sunguk ia using a petau lava ang kita lapo vangang lava luai. ³⁶ Petau ang kitapo using ia, kipo songosongo ta, “Tara raung ia!”

Paulo kapo mengen i asapang pok ania

³⁷ Au, keve vap i visvis kilapo buk songo ani Paulo ane nei kari ring ipo ago na kala sui a ainoinoai lava ang ta, “Au si kapo ro ani naka mengen ua ta mangsikei a bil?” Na kala antok ia ta, “Pua, kupo nas kana na mengen i Elas, ingko?” ³⁸ Au na numai parik ta igenen i Aigipto, nang

amukmuk kata tutupong a visvis misagai ang na kala ausingai ani 4,000 na igenen i daung ang ane nei ring varasai palau?”³⁹ Na Paulo kala ngenget ta, “Nau kana napo igenen i Iudaia le Tarso, rina ang e palpal Kilikia, na parik kapa rina lik nang! Napo sokotuk ua ta ku atolongon iau ani naka mengen tapai ani vap ke.”⁴⁰ Na kala ainak ania. Au, Paulo kala tung lakat kuli kiklakan na kala sokotakun a vap ang ta kungana asi kari musik, na kila musik na kala mengen iria si mengen i Eberaio asukang ke,

22

¹ “Keve tasig na keve mamai, mi longong iau na naka mengen i asapang pok anig tapai.”² Si taun kila longong ia si mengen i Eberaio kila musik aongos. Au na kala mengen,³ “Nau napo igenen i Iudaia, kita ingus iau e Tarso e palpal Kilikia, sikei natame akalit nei rina ke si igenen lava ke Gamaliel. Na nei keve akalkalit ang kita usiusing akit luai ani saupai si keve tivura na natapo uli atokngai amadot si pakangai ani God, val nami kana.”⁴ Natapo vilvil akui iria kitapo usiusing a selen ke asi kari mat. Nata got ri tauan kuvul ve ri aina na nala alakai aniria nei lu i akangbat,⁵ val kapo malangas aro si ainoai i katakai i sula na kuvkuvulan i vap lava. Natapo luk panbuk singiria ane si keve tasiria e Damasko na nala tapasuk asi kag ane iang ani nan kongato na keve vap ang kipo ago e iang ane Ierusalem na kime luk amiming.

Paulo kata akus amalangas ta kana lomon pokai

(Ap 9:1-19; 26:12-18)

⁶ Au, kalapo sintung ta makarap si taun nan-lapo serei angasungai i Damasko na mangsikei a malangas kitmat luai le metekuku kala mang aulitai anig. ⁷ Nala uak ane vunep na nala longong a kalinga kapo antok iau, 'Saul Saul, marai sa na kupo vil akui iau?' ⁸ Na nala ngenget ta, 'Numai a si, Volava?' Na kala antok iau ta, 'Nau a Iesu le Nasaret nang kupo vil akui iau.' ⁹ Na vap ipo auai ang ve nau kita arai korong ani malangas ang, sikei parik kitapa longong kinle na kalingana i vopo mengen ang anig. ¹⁰ Au, nala sui, 'Naka vil sa, Volava?' Na Volava kala antok ta, 'Ku tapasuk na ku palak ane nei rina ang e Damasko na e iang kian antok ua ta keve bil aongos ang kipo ago e no asi kam abis lak.' ¹¹ Na vap ipo auai ang ve nau kila tak iau e kungag ane Damasko, using a mang i malangas ang katale vil aba na matag.

¹² Mangsikei a igenen kana asan ta Ananias, katapo igenen usiusing aro ani saupai na kapo igenen ipo mamaila ta ri Iudaia i rina ang, ¹³ kala serei singig na kala tung ngereg na kala antok, 'Tasig ta Saul. Napo buk ani matam ka arai pok.' Na si vuk taun ang palau nata lapo angkoai asi arai ania. ¹⁴ Na kala antok ta, 'God si keve tivura katale atung ua ani ku nas kana vubuk na ku arai ani Vo Korong ang na ku longong mengen le si nguruna. ¹⁵ Using numai lak asi an tung ania na ku an akuskus ri vap aongos ta sa kuta arai ania na kutala longong ia. ¹⁶ Au na kana kupo kokoai ani sa? Tapasuk na ku songo kana asan na ku luk

a asing tauia na ku galui suai ani kam keve lau rikek.'

Asok ani Paulo taun a ri vap i ngising

¹⁷ Au, nala pasal pok ane Ierusalem na nana-lapo sokotuk nei rina i atailai na nala arai ani mangsikei a ararai, ¹⁸ na kalapo mengen iau ta, 'Ku sumasuma pelek suai ani Ierusalem using parik kipa angkoai asi ainak ani kam mengen amalangas tatag.' ¹⁹ Na nala antok ta, 'Volava, riria akorong kipo nas ta nata pasal ane si keve lu i kivung pulakai asi tak ani vap ang kipo lomlomon tatam na nala akang bat iria na nala saup iria. ²⁰ Na si taun ang kam asosokai ta Sitepano kata mat, natapo ainak luai ani kari raung ania. Natapo ararai ani keve maus si vap ang kita raung ia.' ²¹ Na kala antok iau ta, 'Pasal, using naka asok ua ane ring vunga ane si ri vap i ngising.' "

Paulo mete saupai si ri Rome

²² Au, petau ang kila longong ia tung si kala mengen ta bil ke na kila songosongo alava ta, "Tara raung suai ani igenen asukang ke! Parik kapa angkoai luai si to e ke kuli rina." ²³ Si taun kitapo songosongo kipo asuai ani kari keve maus na kipo asuai kaponpon ane nei pangau, ²⁴ na ainoinoai i visvis ang kala asok asi tak ani Paulo ane nei kari lu i po ago, na kala asok asi saup ania na susui ai ania asi sabonai ta marai sa ri vap kitapo songosongo asukang ania. ²⁵ Si taun ang kilapo got ia asi saup ania, kala antok a mang ainoinoai ang katapo tung e iang ta, "Au, kapo ro anim si saupai asi saup ani igenen i Rome, voiang

parik katapa abis a mangsikei a lau rikek?” ²⁶ Si taun ang kala longong asukang a kala pasal ane si ainoinoai lava ang na kala sui ia ta, “Au ku vil sa? Using a igenen ke kana kapo igenen i Rome.” ²⁷ Au na ainoinoai lava ang kala pataun ia na kala antok, “Ku antok iau. Kupo igenen kana i Rome?” Na kala antok ta, “Io.” ²⁸ Au na ainoinoai ang kala antok ta, “Nau nata samui kag soisinong ta kapkap lava.” Na Paulo kala antok ta, “Nau vanang le si kag liklik.” ²⁹ Asukang a riria kitapo usausa si susui ai ania kila taging suai musik. Au na ainoinoai ang akorong kapa kata lapo kun leng using kala nas ta kapo igenen i Rome na kata asok asi got ania.

Paulo mete saupai si ri Iudaia

³⁰ Au, si taun e mung ina kala akala ia na kala songo akuvul ri ainoinoai si ri katakai i sula ve kuvkuvulan lava aongos asi kari me sinong na kala songo alak a Paulo ani kame tung e mataria, using katapo buk nas aro na tukulai i kari mengen ri Iudaia.

23

¹ Au, Paulo kala arai akorong ani kuvkuvulan lava ang na kala antok ta, “Keve tungag, kag to e matana i God kapo daus aongos tung si taun ke anginang.” ² Na Ananias, ainoai i katakai i sula kala asok a vap po tung ang ngerena asi tava ania e nguruna. ³ Na Paulo kala antok ia ta, “God ka tava ua, numai a palpal i lu kita amoi aposok paleu ia! Kupo sinong e iang asi ararai ani sa napo abis ia si saupai, na kupo putuk a saupai

ta asok asi tava anig.” ⁴ Na vap po tung ang e iang kila antok ta, “Kupo mengen arikek nang ani ainoai i katakai i sula si God!” ⁵ Na Paulo kala antok ta, “Keve tungag, parik natapa nas ta kapo ainoai i katakai i sula, using kita salik ia ta **ku ago ta mengen arikek ani ainoai i kam vap.**”

⁶ Au na Paulo kalapo arai kinle ta mang matan iria kitapo Sadukaio na mang matan kitapo Parisaio. Asukang a kala songosongo ane si kuvkuvulan ang ta, “Keve tungag, nau kana na mangsikei a Parisaio tutuman, napo ago e ke si saupai using napo lomlomon ta ri vap la mat ang ki tadut pok.” ⁷ Si taun kata mengen asukang, ri Parisaio ve ri Sadukaio kilapo angmamaralai asukang a kuvkuvulan ang kala tapagal, ⁸ using ri Sadukaio kipo antok ta kapo kovek i tadut pok na kapo kovek i angelo ve malanganto. Sikei ri Parisaio kipo antok ta kapo atogon a keve bil ke. ⁹ Au, kilapo songosongo alava na mang matan vap malangas ani saupai si ri Parisaio kila tadut na kila mengen alava ta, “Parik namemtapa sabonai ani mangsikei a rikek si igenen ke. Vei ngingang a malanganto vo angelo kata mengen ia.” ¹⁰ Au angso songagai ang kala serei alava, asukang a ainoai i petau i visvis ang kalapo leng ta kila vil punuk a Paulo. Asukang a kala asok kana petau asi an songo suai ania ane si kari ring ipo ago.

¹¹ Au na si tenei vong using ina Volava kala serei singina na kala antok ia ta, “Ku ago ta leng an using asukang palau val kutala akus tatag e Ierusalem, ku an akus tatag e Rome kapa.”

Petpeteai si raung ani Paulo

¹² Au, kala tenei vauk na ri Iudaia kimela serei kuvul na kila abis a mangsikei a ainakai kitmat ani ki ago ta angan an na ki ago ta inum an tung si kila raung tapai ani Paulo. ¹³ Kitapo miang ani 40 na igenen kitapo siang si angainainakai ke. ¹⁴ Au, kila pasal ane si keve ainoinoai si ri katakai i sula na ri vap lava na kianla antok ta, “Namemtala abis a mangsikei a ainakai kitmat ani namem ago ta angan an na namem ago ta inum an tung si namemla raung tapai ani Paulo. ¹⁵ Kana nami ve kuvkuvulan lava mi ali mengen ane si ainoinoai i petau i visvis ang ani ka asok ia ane ke, asi kapau ania ta namempo buk luk ani mengen malangas le singina. Na namempo usausa asi raung ania aino ani ka serei e ke.” ¹⁶ Au, tipasina i Paulo kala longong a bil ke na kala pasal ane si ring i po ago ta petau i visvis ang na kanla atatai a Paulo. ¹⁷ Na Paulo kala songo na mangsikei a ainoinoai lik i petau i visvis ang na kala antok ia ta, “Ku pasal ve nat ke ane si ainoinoai lava using kapo togon mengen asi antok ania.” ¹⁸ Au, kala pasal ve nia ane si ainoinoai lava ang na kala antok ia ta, “Paulo, igenen vopo ago nei lu i akangbat kata asok iau ta pasal ve nat ke ane singim, using kapo atogon mengen asi antok anim.” ¹⁹ Au ainoinoai lava ang kala tak akipai ania ane ngising na kanla sui ia ta, “Au, kupo buk mengen anig ta sa?” ²⁰ Na kala antok ia ta, “Ri Iudaia kitala ainak asi aikut anim ta ku asok a Paulo ane si kuvkuvulan lava asi kari kapau ania ta kipo buk luk ani mengen malangas pok singina. ²¹ Ku ago ta longong an aniria using a petau duk kipo usausa kokoai ania.

Kitala abis a mangsikei a ainakai kitmat ani ki ago ta inum an na ki ago ta angan an tung si kila raung tapai ania. Kana kipo usausa na kipo kokoai palau ani kam lomlomonai.” ²² Au, ainoinoi lava ang kala atolongon a nat ang asi kana pasal velai ani kala antok ia ta, “Ku ago ta antok ani mangsikei ta kuta mela mengen amalangas iau ta bil ke.”

Kita asok a Paulo taun a ainoinoi lava ke Pelikis

²³ Au na kala songo na pongua i kana keve ainoinoi na kala antok irilong ta, “Milong songo na 200 na petau i visvis na 70 na igenen ipo sang kuli os ipo visvis na 200 ipo teng vut na ki usausa asi tapasuk ane Kaisareia nganlak vong. ²⁴ Usausa kapa ta os ani Paulo si kana kokos aro ane si ainoinoi lava ang, Pelikis.” ²⁵ Na kala salik a mangsikei a panbuk kapo mengen asukang ke, ²⁶ “Nau Kalaudio Lusias napo salik anim Pelikis, numai a ainoinoi roron luai. ²⁷ Igenen ke ri Iudaia kita teng akit ia na kita lapo usausa asi raung ania. Nata serei ve kag petau na namemla asapang ia, using natala longong ta kapo igenen i Rome. ²⁸ Natapo buk nas ta marai sa kipo tupang ia. Asukang a nala songo ia ane si kari kuvkuvulan lava. ²⁹ Natala sabonai ta kipo atogon mamaiten ania si keve bil i kari saupai akorong, sikei kapo kovek i rikek voiang kipo angkoai si raung vo vil akui ania singina. ³⁰ Si taun natala longong ta kapo atogon a mengen musik asi raung ani igenen ke, nala asok ia ane singim. Nata antok kapa na vap po petau ang

ania ani kian mengen suai e matam ani kari keve mamaiten ania.”

³¹ Au, keve vap i visvis kila abis ia asukang val atatai ang na kila songo na Paulo na kila pasal vong ve nia tung e Antipatiris. ³² Na si taun ang e mung petau ipo sang kuli os ang kila pasal ve nia na mang matan iria kila papok ane si kari ring ipo ago. ³³ Au, taun kila serei e Kaisareia, kianla alis a panbuk ang ane si ainoinoai lava na ki atatung suai ani Paulo singina. ³⁴ Na kala tataot a panbuk ang na kala sui a Paulo ta kapo igenen i saka rina an. Na kala sabonai ta kapo igenen i Kilikia, ³⁵ na kala antok ia ta, “Naka longong kam mengen si taun kam keve vap ipo petau anim kila serei.” Au le na kala asok asi aiveven aro ania nei nankomo si kana vap a Erodos.

24

Ri Iudaia kita tupang a Paulo

¹ Au, palpalima na taun kala liu na Ananias, ainoai i katakai i sula, kala pasiang ve mang keve vap lava na mangsikei a igenen kan tung aniria si mengen kana asan ta Tertulo. Kila serei na kianla mengen suai ani kari keve mamaiten ani Paulo si ainoinoai lava. ² Asukang a kila songo alak ia na Tertulo kala mengen amalangas ta kana lomlomonai asukang ke, “Namemtala ago i marmarip si taun vunga neite kam aiveven. Kam keve lomlomonai ro ane no, kitala asereiai ani keve bil roron miang si rina aongos ke kana kupo saupai singina. ³ Namempo posong ro luai velai ani kamem maramarak lava si keve bil aongos ke numai kupo abis ia. ⁴ Sikei, vei nala atelan

avunga luai anim, napo sokotuk ani ku vinga marip taun imem na ku longong tapai ani kamem vuk mengen lik. ⁵ Namemtala arai ta igenen ke kapo mangsikei a igenen amasmasik na kapo uli aneineikien ani ri Iudaia si keve rina aongos e kuli rina asi kari angvibis. Na kapo tu ainoinoai ani kuvkuvulan ke ri Nasoraio. ⁶⁻⁷ Au na rikek luai ina, kata atokngai asi vil avisuk ani rina i atailai. Asukang a namemla teng akit ia. ⁸ Man numai kupo buk malangas aro ani tutuman i kamem keve mamaiten ania, ku atokngai susui ai ania akorong.” ⁹ Na keve Iudaia ang e iang kila pakangai ani keve mengen ke ta io, keve mengen aongos ke kapo tutuman.

Paulo kapo mengen i asapang pok ania e matana i Pelikis

¹⁰ Au, ainoinoai lava ang kala atoktokngai ta kungana ane si Paulo asi kana mengen, na kala mengen asukang ke, “Napo malangas ta numai kuta lapo sinong asukang ta katakai i saupai ani palpal aongos ke ani keve matas miang. Asukang a napo uruk asi kag mengen i akala suai anig e matam. ¹¹ Using man ku susui pulakai, kula sabonai sumasuma ta amukmuk palau nata palak ane Ierusalem asi kag an soturungai serei si God. ¹² Na parik kitapa arai anig si anggegelai nei rina i atailai. Na parik kitapa arai anig si aneineikien ani ri vap nei mangsikei a lu i kivung vo e voi pulakai nei rina lava, parik. ¹³ Na parik kipa angkoai asi akalit anim ta mangsikei a bil i kari keve tupang kapo tutuman. ¹⁴ Sikei napo buk mengen amalangas anim asukang ke

ta kapo tutuman ta napo soturungai si God ang si keve tivumem. Si kag selen i soturungai si God, napo using a selen voike kipo antok ta kapo bil kapau. Sikei napo lomlomon ta keve mengen aongos ang nei buk i saupai na keve salsalik si ri katakai i kus amalangas. ¹⁵ Na napo atu lomlomon asukang palau val keve igenen ke ta God ka songo atapasuk pok na mamain ta vap rikek kuvul ve vap korong pelek a mat. ¹⁶ Io, asukang napo uli atoktokngai amadot asi kag abis ani lau korong e matana i God na mete ri vap kapa. ¹⁷ Au, e mung i mang keve matas i kag la tav ago e Ierusalem, nala palak pok asi kag an alis ani mangsikei a alilis e kungaria i kag vap ani ki pakangai ani ri vap logo tatana. Na natapo lomlomonai kapa asi kag vil ani alilis serei si God. ¹⁸ Au, si vuk taun ang napo telan asukang e iang nei rina i atailai, vap ke kila palak na kila sabonai anig. Lenginang natala vil a keve abis i vilvil adaus. Na kapa, parik natapa togon vap miang ve nau, na parik natapa siang nei mangsikei a anggegelai. ¹⁹ Sikei mang keve Iudaia le palpal Asia, kapo ro ta riria akorong kime mengen e matam, man kipo togon mengen asi mengen arikek anig singina. ²⁰ Sikei using kipo kovek, kapo ro ta vap ke kana ki mengen amalangas ua ta saka rikek an kita sabonai ania singig si taun ang natapo tung mete kuvkuvulan lava. ²¹ Vei nganing kivpo lomlomonai ani mangsikei a vuk mengen nata asuai ania e mataria si taun ang. Nata songosongo alava asukang ke ta, 'Mita songo iau mete saupai tukulai ina si kag lomlomon ta tapasuk pelek ani mat.' ”

²² Au na Pelikis, using katapo malangas aro na akusku i selen ke kala akang bat na sinong kuvul ang ta mengen asukang ke, “Man a ainoinoai i visvis ke Lusias kamela serei, nala ali saupai vang si bil ke.” ²³ Au, na kala antok a ainoinoai lik ang e iang ta ka ararai bat ia, sikei ka ali pangau ania asi kana pasal pulakai nei lu na man a mang keve tungana kipo buk me pakangai ania, kapo ro palau.

Paulo nei lu i akangbat

²⁴ Au, e mung i mang rukun taun Pelikis kamela serei ve kana aina ta Darusila kapo aina i Iudaia. Na kala asok tapai ani Paulo ani kame mengen ia ta laulauan i lomlomon ta Karisto Iesu. ²⁵ Au, taun kalapo mengen ia ta lau korong na lau i aiveven pok na taun i saupai e no, Pelikis kalapo leng na kala antok ta, “Kala angkoai e iang. Ku pasal. Man na atogon taun e mung, nala songo pok ua.” ²⁶ Sikei katapo isap musik ta Paulo ka seu musik lik ia asi kana akala ania. Asukang a katapo uli buk angmengenai ve nia.

²⁷ Au, pongua na matas kala liu na Porikio Pesito kala sakol a Pelikis, sikei Pelikis, using katapo buk auruk ani ri Iudaia, kala ataule na Paulo nei lu i akangbat.

25

Vubuk si Paulo si an tung mete Kaisar

¹ Potol a taun kala liu e mung i kana serei na Pesito si palpal ang, kala tapasuk pok le iang e Kaisareia asi kana ane Ierusalem. ² Na taun ang kala serei e Ierusalem, keve ainoinoai si ri katakai

i sula ve ri vap lava i Iudaia kimela serei singina na kila atatai ia ta keve mamaiten kitapo atogon ia ani Paulo. ³ Na kila sokotuk amadot ia asi kana abis ani lau roron aniria ta ka asok asi tak ania ane Ierusalem. Using lenginang kita lapo itoitonai ani lomlomonai ke ta ki raung ia man kala paliu e selen. ⁴ Na Pesito kala antok iria ta kipo teng akit a Paulo e Kaisareia, ilesvauk aliu ka ane iang pok. ⁵ “Mang matan imi keve ainoinoai mi pasal ve nau na mi an mengen mete saupai e iang ta kami mamaiten. Man kata abis a lau rikek, taran ararai ania.”

⁶ Na kala ago na rukun taun palau ve ria e iang e Ierusalem, au le na kala pasiang pok ane Kaisareia. Na si taun e mung ina kala sinong si saupai na kala asok tapai ani Paulo asi kana me palak. ⁷ Au, kamela palak na keve Iudaia ang nang kitapo auai kuvul le Ierusalem, kila tung aulitai ania na kila tupang ia ta mang keve tupang mamaiten luai voiang parik kitapa angkoai si akalit ta kapo tutuman. ⁸ Au na Paulo kala mengen i asapang pok ania asukang ke, “Parik natapa bil arikek mete saupai si ri Iudaia, parik natapa vil arikek a rina i atailai, na parik kapa natapa bil arikek e matana i Kaisar.” ⁹ Sikei Pesito katapo buk amaramarak ani ri Iudaia, asukang a kala antok a Paulo ta, “Au, kupo buk palak ane Ierusalem asi kam an tung mete saupai na nakan longong a keve mengen maiten ke?” ¹⁰ Au na Paulo kala mengen asukang ke, “Kana napo tung mete saupai si Kaisar na kapo korong palau asukang. Kupo malangas aro luai ta parik natapa vil a lau rikek ane si ri Iudaia. ¹¹ Man

natala putuk a saupai si mang oring voiang kapo lavlabat asi kag mat singina, kapo ro na mat. Sikei using a mengen si keve Iudaia ke kapo tav tutuman, kapo kovek i mangsikei ka togon kitmat asi atung anig mete kari saupai. Kapo kovek. Napo buk ani nakan tung mete Kaisar akorong!”¹² Au, Pesito kala angmemengenai le ve kana kuvkuvulan na kala antok a Paulo, “Man kupo buk an tung mete Kaisar, au kapo ro palau, ku an tung mete Kaisar!”

Paulo mete tulava Agiripa

¹³ Au, mang rukun taun kala liu na tulava Agiripa kilongmela serei e Kaisareia ve Bernike asi me posong aro si Pesito. ¹⁴ Na kilongla ago na taun lava e Kaisareia. Asukang a Pesito kala mengen amalangas aongos a tulava ta akusku i Paulo asukang ke, “Kapo atogon a mangsikei a igenen kana kapo ago nei lu i akangbat. Pelikis kata alis iau ta mamaiten asi ararai ania. ¹⁵ Nata pasal ane Ierusalem na keve ainoinoi si ri katakai i sula ve ri vap lava i ri Iudaia kila susuai tatana, na kila aikut iau asi saupai ania. ¹⁶ Na nala antok iria ta parik kapa lauluan si ri Rome ta ki alis a igenen ane si kungana i saupai tung si igenen ang ka atogon na mang sikei a sinong kuvul ve vap po buk alis ang ania e kungana i saupai, na ka atogon pangau si anggegelai ve ria asi asapang pok ania si kari keve tupang. ¹⁷ Taun kimela serei akuvul e ke, parik napa anguan buk kokoai an, si taun ang e mung palau nala sinong kuli kag sinsinongan na nala asok ta ki songo alak na igenen ang. ¹⁸ Si taun ang a keve vap vopo marala

ang ania kila tung asi kari mengen, parik kilapa mengen akorong iau ta saka rikek an kata abis ia. ¹⁹ Sikei kilapo mengen ta kari keve angpipisuai ve nia si kari laulauan i soturungai si kari god na ta mangsikei a igenen mat kana asan ta Iesu, voiang a Paulo kata antok ta kapo to. ²⁰ Na nalapo tav nas ta naka saka sabonai an ani tutuman i keve angpipisuai ke na nala aikut ia ta si man kapo angkoai si pasal ane Ierusalem na e iang kan anguan tung an e mete saupai sian mengen ta keve bil ke. ²¹ Sikei si taun ang kala aikut ta ka kokoai nei lu i akangbat ani kara ainoinoai lava ta Kaisar si kana vil saupai, nala antok ia ta ka kokoai nei lu i akangbat tung si na asok ia ane singina.” ²² Au na Agiripa kala antok na Pesito ta, “Nau akorong napo kun buk longong ani igenen ke.” Na kala antok ia ta, “Man kapo asukang, ilesvauk ku longong ia.”

²³ Na si mang taun ang ri Agiripa ve Bernike kilongla alak le karilong keve maus lava na kilongla palak ane nei ring ipo kalkalum, kuvul ve keve ainoinoai e kevkev irilong na keve ainoinoai i nei rina ang. Au, Pesito kala asok ta songo alak ani Paulo. ²⁴ Na Pesito kala antok ta, “Tulava Agiripa, na nami aongos kana mipo ago e ke ve namem, mi arai ani igenen ke, ri Iudaia kita serei singig tatana e Ierusalem na e ke kapa na kipo antok alava luai ta parik kapa anguan angkoai an ania asi to. ²⁵ Sikei natala sabonai ta parik katapa abis na mangsikei a bil rikek voiang kapo mamaiten ani ka mat singina, tung si nia akorong kala antok ta kapo buk tu aserei mete kara ainoinoai lava na nala ainak ania. ²⁶ Kapo kovek lak i akuskus

roron asi kag salik ane si kag ainoinoai, asukang a kana nata songo ia si kana me tu aserei e matami, na alaba luai ina e matam tulava Agiripa. Na le si angmengenai ke nala atogon bil asi kag salik. ²⁷ Using parik kapa roron ta na asok palau na kongato ke man parik natapa ararai aro le ani keve mengen ang kipo tupang ia tatana.”

26

Paulo kapo mengen i asapang pok ania e matana i Agiripa

¹ Asukang a Agiripa kala antok a Paulo ta, “Kupo kalakala asi mengen i asapang pok anim.” Na Paulo kala aperes a kungana na kala mengen asukang ke, ² “Tulava Agiripa, napo atogon a uruk si tung e matam kana na naka mengen ta poisan a mengen si asapang pok anig le si keve tupang ke si ri Iudaia. ³ Na alaba luai ina ta numai kupo nas aroron luai ani keve laulauan aongos na keve anggegelai kapa nei liuan i ri Iudaia, asukang a napo sokotuk ta ku sinong ananap na ku longong iau. ⁴ Kag to le si liklik ta natapo ago ve kag vap akorong na e Ierusalem kapa, ri Iudaia kipo nas aongos ia. ⁵ Using kitala nas iau si taun vunga, na kipo angkoai si mengen amalangas ta natapo to asukang ta Parisaio lakat kuli keve saupai kitmat i kamem laulauan. ⁶ Na kana napo tung mete saupai marai kag lomlomon akoai ta igenen ang a God katala palapatung tatana si keve tivumem, ⁷ na kamem 12 na patvap kana kipo lomlomon akoai tatana asi kana serei atutuman using kipo uli abis papakangai serei si

God si keve taun aongos. Numai tulava, ri Iudaia kipo mengen arikek anig si lomlomonai akoai ke. ⁸ Au, marai sa na mipo taping velai tav lomlomon si longong ta God kataka tak atadut pok na igenen mat? ⁹ Io, nau kapa natapo kun uli lomlomonai asi abis ani mang keve abis lava miang asi agelai ani asan i Iesu le Nasaret. ¹⁰ Na nata abis ia e Jerusalem. Keve ainoinoi si ri katakai i sula kita alis iau ta kitmat asi kag alakai ani ri vap lomlomon nei lu i akangbat na nata alakai ani vap miang luai iria. Au na si taun i vil punuk aniria, nata ainak luai ani kari mat. ¹¹ Na si taun natapo uli vilvil akui aniria nei keve lu i kivung, nata atokngai si vil aniria si kari mengen arikek ani God na natapo marala arikek luai aniria, asukang a nata pasal ane si keve rina e ring vunga sian teng akit aniria.

Paulo kata akus amalangas ta kana lomlon pokai

(Ap 9:1-19; 22:6-16)

¹² Si mangsikei i keve paspasal ke natapo pasal ane Damasko ta kitmat na asok le si keve ainoinoi si ri katakai i sula. ¹³ Au, kalapo sintung a makarap na taun napo pasal nei selen nala arai ani mangsikei a malangas lava kapo soliu a malangas i makarap na katapo pasiang le metekuku na kata mang aulitai anig kuvul ve vap po auai ang ve nau. ¹⁴ Au, namemla uak aongos ane vunep na nala longong a mangsikei a kalinga nei mengen i Eberaio kapo mengen iau ta, 'Saul, Saul. Marai sa na kupo vil akui iau? Kapo kitmat anim using kupo uli tav ainainak!' ¹⁵ Na nala sui ta, 'Numai kana na si, Volava?' Na Volava kala

antok ta, 'Nau a Iesu voike kupo vil akui ia. ¹⁶ Au, ku tadut atung using napo serei kana singim asi kag me atung anim asukang ta katakai i abis anig na ku mengen amalangas ta keve bil ang kutala arai ania na keve bil kapa naka asereiai ania singim. ¹⁷ Naka asapang ua si ri vap i Iudaia na si ri vap i ngising kapa voiang naka asok ua ane singiria. ¹⁸ Ani ku an kin palas a mataria asi kari papelek ani vong ane si malangas, na ki papelek a kitmat i Satan ane si God, ani ka lomom suai ani kari keve lau rikek na kime kun atogon ani sinsinong roron val riria vap lapo daus ang marai kari lomlomom tatag.'

Kana telan a Paulo si akuskus ani ri Iudaia ve ri vap i ngising

¹⁹ Au tulava Agiripa, parik natapa agelai ani kalinga ang le metekuku. ²⁰ Sikei nata mengen amadot a ri vap e Damasko le na e Ierusalem na e palpal Iudaia aongos na si ri vap i ngising kapa, ta ki lomom pokai na ki pataun a God na ki abis a keve abis voiang ka akalit amalangas ta kitala lomom pokai. ²¹ Nang tukulai ina na ri Iudaia kita teng akit iau nei rina i atailai na kila atokngai asi raung anig singina. ²² Sikei God kata pakangai anig na nala tung akit tung si taun ke, si mengen amalangas e mataria i ri vap lik na ri vap lava ta sikei a mengen palau voiang ri katakai i kus amalangas aino ve Moses kitala kus amalangas tatana asukang ke. ²³ Ki vil akui na igenen i akanangai, ki raung ia na ka tapasuk pok pelek a mat. Asukang a ninia ka ainoai i igenen si akus

ta malangas nei liuan i kana vap akorong na si ri vap i ngising kapa.”

Paulo kapo buk luai ani Agiripa ta ka lomlomon

²⁴ Au, taun ang katapo mengen ta keve mengen ke si asapang pok ania, Pesito kala songosongo alava ta, “Paulo, kulapo nio. Kam akalit alava kalapo vil anio pok ua.” ²⁵ Sikei Paulo kala antok ta, “Parik nang napa nio, kag igenen ro luai ta Pesito. Napo mengen kana ta mengen tutuman luai. ²⁶ Arai, kara tulava kana kapo nas a keve bil ke na napo kovek kapa i leng si mengen e matana using napo nas ta keve bil aongos ke kataala palak e talingana using parik natapa mengen tatana e ngising. ²⁷ Au tulava Agiripa. Sa, kupo lomlomon kana ta ri katakai i kus amalangas? Napo nas ta kupo lomlomon.” ²⁸ Na Agiripa kala antok a Paulo ta, “Vei nganing si vuk taun kudik lik ke kula ulpokai anig asi kag using ani Karisto.” ²⁹ Na Paulo kala antok ta, “Kantanem man kapo taun kudik vo kapo taun vunga, sikei kag sokotuk ane si God ta numai kuvul ve riria aongos kana kipo longong iau anginang ta ki kun serei val nau, sikei parik ta gogotan ke e pukun ig.” ³⁰ Au, tulava kala tapasuk kuvul ve ainoinoi lava na Bernike na keve vap po sinong ang ngereria. ³¹ Na kila pasal ane ngising na kian lapo angmengenai ta, “Igenen ke parik katapa abis a mangsikei a abis rikek angkoai si ka mat vo ki vil akui ia singina.” ³² Na Agiripa kala antok a Pesito ta, “Oro tarala akala na igenen ke man parik katapa sokotuk tan tu aserei mete Kaisar.”

27

Tapasuk asi pasal ane Rome

¹ Saupai kata lapo matung ta namem sang ane Italia. Asukang a kila alis a Paulo kuvul ve mang keve kongato ane kungana i mangsikei a ainoinoi i visvis kana asan ta Iulio. Katapo tu ainoi ani petau ang kipo kin iria ta Sebasto. ² Katapo atogon a mangsikei a perengan le Adaramuteno katapo usausa si sang taun ani keve palpal e ngerelo i Asia. Asukang a namemla kokos le singina na namemla sang. Aristarko le Tesalonike e palpal Makedonia, katapo auai kuvul ve namem. ³ Au, si taun e mung ina namemanla ung e Sidon. Iulio katapo papakangai aro ani Paulo asukang a kala atalipai ania si kana pasal taun tapai ani keve tungana asi an luk papakangai. ⁴ Au, namemanla sang atalit i Kuporo using a malu kata tung si mang palpal. ⁵ Namemla sang aputuk na namemanla sang liu a ngono palpal Kilikia ve Pampulia asi an serei e palpal Lukia. Le ke namemanla ung e Mura. ⁶ E iang, ainoinoi ang kala sabonai ani mangsikei a perengan le Aleksanderes katapo usausa si sang ane Italia, asukang a kala asok imem si kokos kuluna. ⁷ Namemla sang alik palau si mang rukun taun miang, using namemta duai a malu na katapo kitmat animem si serei akorong si Kinido. Au, malu kala serei amadot na parik namemlapa angkoai singina. Asukang a namemla sang atalit i Kerete akorong si Salmone. ⁸ Namemla sang alik tung si namem anla serei si mangsikei a rina kana

asan ta Kaloi Limenes, angasungai palau i rina lava ang e Lasaia.

⁹ Sikei, namemta ago na taun vunga e iang na kala liu a taun roron i sang nei laman, using kana kalapo e mung i taun lava i alal. Asukang a Paulo kala tatapokai aniria ta, ¹⁰ “Petau, nalapo arai ta kara paspasal parik kapa angkoai si roron. Perengan ke ka mun ve keve usausan, kuvul ve kara to kapa.” ¹¹ Sikei kamem ainoinoi parik katapa mangal kana mengen a Paulo. Kata using a mengen si vopo alali kuvul ve tamana i perengan ang. ¹² Au na using a nei matana ang parik katapa ring roron asi tualit aro ta perengan si taun daian, asukang a petau kila angainainakai kuvul asi lomom suai ani oring ang ani man kapo ro kian palak e Poinikis asian mun tapai ani taun daian ang, using kapo mang matana i Kerete kapo ring ro si taun rikek.

Rai lava nei laman

¹³ Au, mangsikei a malu roron lik kala tadut na kilapo lomom ia ta kalapo serei si kari lomomoni na kila tak alak a sokorukang na kila sang aliu asung ngere Kerete. ¹⁴ Parik katapa taun vunga na mangsikei a malu madot luai kala serei kana asan ta Eurakila, kapo nas ani malu asiang le kulenusang. ¹⁵ Taun ang a malu ang kata luk imem parik namempa anguan angkoai si duai ania na namemla atolongon ia na kala sang tatamem. ¹⁶ Namemla serei si mangsikei a kulenusang lik kana asan ta Kauda na namemla agusa alava asi aiveven ani vul i perengan ang. ¹⁷ Au, kila tak alak ia na kila pala angus si perengan

ang si teng akit ania. Kilapo leng vei kila sang lak kuli puas e Surtis, asukang a kila tak asiang a sokorungat na kila atalipai ani malu si sang tataria. ¹⁸ Au, si taun e mung ina namemlapo duai a kitmat lava i rai ang na kila asusuai ani usausan i kuli perengan ang. ¹⁹ Na si vapotol i taun kila asusuai kapa ani keve bil ipo abis ang. ²⁰ Kata lapo rukun taun miang lik ani makarap ve kalto si lapo tav anguan mang an using a rai ang parik katapa gulang. Namemta lapo lomom ia konang ta parik namempa anguan angkoai an asi ro.

²¹ Au, kata lapo taun vunga na petau ang parik kitapa angan ta ring pok asukang a Paulo kala tapasuk na kala mengen iria ta, “Petau, si man mita longong kag atatai ta tara ago ta sang an le Kerete, parik taralapa angkoai si me siang nei kitmat lava asukang ke. ²² Sikei kana napo buk ani mi atung akit kami lomlomom, using napo nas ta kapo kovek i mangsikei imi ka mun, sikei perengan ke papalik ka rikek. ²³ Using anginang vong mangsikei a angelo si kag God kata serei singig. Kapo God voiang napo soturungai serei singina. ²⁴ Na kala antok iau ta, ‘Ku ago ta leng an, Paulo. Kuan tung lak mete Kaisar. Na God kataa longong kam keve sokotuk aniria kipo auai ve numai.’ ²⁵ Au petau, mi atung akit kami lomlomom using napo atogon a lomlomom ane si God ta ka serei asukang val kataa antok iau. ²⁶ Sikei, taran suai gol si mangsikei a kulenusa.”

²⁷ Au, si va 14 i tenei vong, malu kata lapo sang pulakai tatamem si laman Adarias, kalapo nei liuan vong na petau i kuli perengan ang kilapo

nanasai ania ta kilapo serei angasungai i rina.
²⁸ Na kilapo atokngai ani lulungai i laman na kila sabonai ta lulungai ina katapo 20 na nganga. Na kila anguan sang alak lik an na kila anguan atokngai an na kata lapo 15 na lulungai i laman ang. ²⁹ Kita lapo leng vei namemla sang lak kuli bangang na kila asuai ani puat a sokorukang ane mung na kilapo sokotuk ani malangas ka serei sumasuma. ³⁰ Vap i kuli perengan ang kitapo buk sip, asukang a kila atikok asiang a vul velai ani mengen kapau ta kipo buk an asuai ani sokorukang. Kila usausa si kiksiang kuli vul ³¹ na Paulo kala antok a ainoinoi i visvis kuvul ve kana petau ta, “Man a vap ke ki pasal suai ani perengan ke, parik mipa angkoai si sapang.” ³² Au na petau i visvis kila tanga tok na angus i po pala akit ani vul ang na kila atalipai ania na kala meleng.

³³ Na nei liuan i tenei vong ang tung si tangat Paulo katapo mengen akit iria si kari angan. Kala antok ta, “Kalapo va 14 i taun i kami tav angan using mipo ago i ararai si keve taun. ³⁴ Kana napo buk imi ta mi angan asi kami dual using kapo kovek luai ta mangsikei a ung i patumi ka mun.” ³⁵ Asukang a kala luk a saui na kala posong ro si God e mataria aongos, ka tevek ia na kala angan. ³⁶ Au riria aongos kapa kila uruk na kilapo angan. ³⁷ Namem aongos, tataot imem katapo 276 kuli perengan ang. ³⁸ Taun kila masung kila asuai ani keve kon i akos kuli perengan ang ane nei laman asi akala ania.

To kata tavadek a perengan

³⁹ Au, kala tangat na kila arai ani posok i kone sikei parik kitapa kinle na ring ang na kilapo atokngai asi alali taun ania asi an sang lak kuluna. ⁴⁰ Au, kila tanga tok a keve rukang na kila atolongon iria nei laman na vuk taun ang kila kunis a angus i po teng akit ani alali ang na kila tak a sokorungat na kila sang ane ngerelo. ⁴¹ Sikei, kila sang lak kuli ring mat na kala tukit. Parik kalapa angkoai si taruk pulakai, asukang a to kalapo goeng na mung ina i perengan ang. ⁴² Petau i visvis ang kilapo lomlomonai asi raung suai ani keve kongato vei ki kas alak ane ring kolo na ki sip. ⁴³ Sikei kari ainoinoi katapo buk asapang ani Paulo na kala atakun iria. Kala asok iria kipo nas ani kas asi kari kas alak aino. ⁴⁴ Au na mang vap kila luk a keve vukei i kuli perengan ang na mang matan nem asi kari kas alak. Riria aongos kita serei aro e ring kolo si selen ke.

28

Paulo si kulenusa ang e Melite

¹ Si taun namemtala serei aro aongos e ngerelo kila antok imem ta kana asan a kulenusa ang ta Melite. ² Ri vap i kulenusa ang kita ruduai aro luai animem aongos na kila taun a kuan kut using katapo taun livus ve langit. ³ Na Paulo kala lukluk a volo kut na kala asuai ania kuli kut na mangsikei a kene katapo sip ani manas i kut ang kala kalat ia e kungana. ⁴ Si taun a vap i kulenusa ang kila arai ani bil ke, kilapo mengen angpokpokai aniria ta, “Kapo arai asukang ta igenen ke katapo igenen daung. Kantanem katale sapang le nei laman

sikei kana kara god i atutuman kalapo saupai ania asi kana mat.”⁵ Sikei kala asuai ani kene ang nei kut na parik katapa atogon mapolok.⁶ Kita lapo sekpat konang ta ka vusul vo ka uak na ka mat, sikei kila kokoai ani taun vunga na parik kitapa arai ani mangsikei a bil, asukang a kila pokai ani kari lomlomonai na kila antok ta kapo mangsikei a god.⁷ Au, angasungai i vuk oring ang katapo atogon a vuk roe ke ainoinoai i kulenusa ang kana asan ta Popolio. Kala songo alak imem na namemanla ago ve nia na potol a taun na kata aiveven aro luai animem.⁸ Na tamana i Popolio katapo matung kuli pata ta mulak na vinga kui velai ani dus. Paulo kala palak sian arai ania, kala sokotuk le na kala amatung a kungana singina na kala vil ato ia.⁹ E mung i bil ke mang keve vap malepen miang i kulenusa ang kita serei singina na kala vil ato iria.¹⁰ Kita alis imem ta keve akanangai miang i kari mamaila animem na e mung si taun i kamem la tapasuk pelek ani kari rina kita alis imem ta keve alilis ani ka koi imem si kamem paspasal.

Paulo kanla serei e Rome

¹¹ E mung i potol a ulen namemla kokos kuli mangsikei a perengan le Aleksanderes katapo ago si kulenusa ang sipo mumun ani taun daian, kana asan ta Dioskuri.¹² Au namemla sang tung e Surakusai na namemanla ago na potol a taun e iang.¹³ Le iang namemla sang vulis ane Region na si taun e mung ina malu le pal matas kala serei na si vapongua i taun namemanla sakam a Potiolo.¹⁴ E iang namemla sabonai ani mang keve vap lomlomon na kila songo imem si an ago

ve ria si limalengua na taun. Le iang vanang namemla palak ane Rome. ¹⁵ Ri vap lomlomon kila longong ta namemlapo palak, asukang a kila pasiang e selen ane si ngono rina ang, Apio Poron na Tirio Taberno, na namemanla angruduai ve ria e iang. Si taun ang a Paulo kala arai aniria kala posong ro si God na kala uruk.

¹⁶ Au namemanla palak ane nei rina e Rome na kita atolongon a Paulo asi ago papalik ve mangsikei a katakai i visvis asi ararai bat ania.

Paulo kata akus ta akus ro e Rome

¹⁷ Au, e mung i potol a taun kala songo akuvul a keve vap lava i ri Iudaia na kala antok iria ta, “Keve tungag, parik natapa abis a mangsikei a lau rikek taun kara vap na parik natapa mengen arikek ani keve laulauan si keve tivura. Sikei kita teng akit iau e Ierusalem na kila alis iau e kungaria i ri Rome. ¹⁸ Kita susui ai anig na kilapo buk akala anig using parik natapa putuk a mangsikei a saupai asi kag mat. ¹⁹ Sikei ri Iudaia parik kitapa ainainak, asukang a nala antok ta kapo ro nakan mengen mete Kaisar. Sikei natapo kovek i mamaiten ani kag matan vap akorong. ²⁰ Asukang a natapo buk arai animi si mengen ve nami. Tukulai i kag siang nei gogotan ke using natala akuskus ta akus ro ke voiang ri Israel man ki lomlomon tatana ki teng ato.” ²¹ Na kila antok ta, “Parik namemta luk ta mangsikei a panbuk le Iudaia si mengen amalangas tatam. Kapo kovek i mangsikei i keve tasimem i pasal le iang ta mengen amalangas ta ka atogon mengen rikek anim. ²² Sikei namempo buk longong anim using

namempo nas asukang ke ta paspasal petekai ke singimi, ri vap aongos kipo mengen arikek ania.”

²³ Au, kila vilvil akorong a mangsikei a taun si angruduai ve nia. Na kimela serei aduk si ring ang katapo ago singina. Le si tenei vauk tung tenei ngelik katapo palpaldas ane singiria ta vainagoan si God na kapo mengen atutuman iria ta Iesu le si saupai si Moses na le si keve katakai i kus amalangas. ²⁴ Mang matan kita lapo lomlomom ta kana mengen, sikei mang matan parik. ²⁵ Au, kila anggegelai nei liuan iria na kila pasal suai e mung i Paulo kata posong na akamusai i vuk mengen ke, “Malanganto Gogoai kata mengen atutuman e nguruna i Esias katakai i kus amalangas. ²⁶ **Ku pasal taun a vap ke na ku antok iria ta mi longong, sikei parik mipa kinle. Mi gule, sikei parik mipa angkoai si arai.** ²⁷ **Using a pakangat iria i vap ke kalapo vong. Parik kipa angkoai si longong ta talingaria. Kitala apilum a mataria, vei nganing ki arai ta mataria na ki longong ta talingaria na ki tun kinle ta pakangat iria na ki pokai na naka vil ato iria.** ²⁸⁻²⁹ Asukang vang a napo buk imi si kami malangas ta vilvil ato ke si God katakai pasal ane si ri vap i ngising, na riria ki longong ia.”

³⁰ Na kata ago e ang ani pongua na matas kirol si kana lu i samui na kalapo angruduai ve ri vap miang. ³¹ Na katapo akuskus iria e ring malangas ta vainagoan si God velai akalkalit ta Volava Iesu Karisto. Na katapo kovek i bil asi tubat ania.

**AKUS RO NA PALATUNG TANGINANG ANI
IESU KARISTO**
**Genesis, Ruth, Jonah, and The New Testament in the
Tungag Language of Papua New Guinea**
**Sampela hap Buk Baibel long tokples Tungag long
Niugini**

Copyright © 1998, 2011 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Tungag

Dialect: Tungag

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-08-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

5b87685b-ebca-5005-ae7-e66d05146339